

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ XIII. Скрантонъ, Па., Четверъ 5-го Октября, 1905. Число 40.

Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, October 5, 1905. No. 40

Читайте, бо важне!

На пѣдставѣ ухвалы рѣчнои Конвенци „Р. Н. Союза“, принимае ся новыхъ членѣвъ въ мѣсяцю Октобру вѣдъ 16-30 лѣтъ безъ вступного, а вѣдъ 30-45 за половину вступного.

Вѣдъ Головного Уряду Р. Н. С.

Н. Нирчѣвъ, пред., С. Ядловскій, секр.

Важне

для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачи до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выпи-суеть ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписанный money-order або чекъ не посылае ся до Голо-в. Касіера, але вразъ зъ выказами до Голов. Секре-тара. Головный секретарь опѣсля вѣдсылае ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

НОВИНКИ.

НАЛЕНДАРЬ.

Июль.

5	Ч.	Фоки, Йоанъ препод.
6	П.	+ Зачатіи Йоана Хр.
7	С.	Текла первомуч.
8	Н.	16. по Соп. Евфрозинія
9	П.	+ Йоана Богослова
10	В.	Калстрата муч.
11	С.	Харатона, Вячеслава

— **ЙОРКВИЛЬ**, Огайо, 20-го вересня. Сальвадоре Сола обвинувачувавъ пе-редъ судомъ своего сына въ томъ, що той го звязавъ и бивъ батогомъ. Поклика-ный до полиційного суду его сынъ, Джузенне Сола, заявивъ, що батько при-шовъ до дому пьяный и за-грожувавъ вбити матѣрь, за що и зѣоставъ поби-тый вѣдъ сына. Судія вѣд-пустилъ сына зъ суду безъ жадной кары.

— **ПІТСБУРГЪ**, ПА. 20 вересня. Здаеть ся, що ву-глеви бароны готують ся розпочати на весну завяз-ту боротьбу. Мало того, що вони хотять вѣдкнути усѣ вымоги майнерѣвъ при твер-домъ углю, вони хотять объявити войну такожъ майнерамъ при мягкомъ углю. Урядовець углевого тросту объявивъ въ Пѣтс-бургѣ, що зъ слѣдуючои весны компаністы прину-сятъ майнерѣвъ при мягко-му углю згодити ся на по-нижене платнѣ: замѣсть

85 центѣвъ за тону, будутъ платити 70 цнт. и 8-годин-ный день працѣ змѣнять на 10-годинный.

— **ФІЛАДЕЛФІЯ**, 25-го вересня. Днесъ о 3-ѣй го-динѣ дня потягъ-экспресъ, що ишовъ зъ Філаделфїи до Нью-Йорку наскочивъ биля Паолі, на головной линіи пенсильванійской зе-лѣзницѣ, на мѣсцевый по-тягъ, при чѣмъ 5 душъ зѣ-стало убитыми, а май-же 20 поранеными. Биля стаціи Паолі на боковыхъ шинахъ стоявъ мѣсцевый потягъ, до якого бувъ при-чепленный приватный вѣзъ головного управителя А-тенбурі. Въ томъ возѣ зна-ходило ся больше 20 душъ высихъ зелѣзничихъ уря-довцѣвъ и приятелѣвъ А-тенбурі. Локомотивъ вѣд-ривъ въ той вѣзъ зъ такою силою, що цѣлкою роз-бивъ его. Мѣжь убитыми на смерть находятъ ся и самъ Атенбурі, головный управитель пенсильваній-ской зелѣзницѣ.

— **КОНВЕЙ**, Аркансо, 23-го вересня. Учора вече-ромъ натовпъ людей вы-вягъ изъ вязницѣ нѣгра Франка Браца, и повѣсивъ его. Нѣгра пѣдозрѣвали въ томъ, що вѣнь учинивъ злочинъ проти чести жѣн-ки Лоренса, при чѣмъ у-бивъ еѣ 6-лѣтнего сына и зарѣзавъ маленьку доньку, що спала въ колысцѣ. Нѣ-геръ бувъ повѣшенный пе-редъ домомъ, въ котромъ мешкала жѣнка Лоренса. По змѣнчованю нѣгра, ше-рифъ Гарнелъ заявивъ, що въ той самый часъ, якъ лѣнчували невинного нѣгра, вѣнь арештувавъ чоловіка, который оказалъ ся дѣй-снымъ убійцею и насиль-никомъ.

— **БЕРЛІНЪ**, 25-го ве-ресня. Нѣмецкій канцлеръ Буловъ приѣхавъ тутъ впрѣсть зъ Бадена, чтобы принять російского предѣ-дателя министровъ Витте. Вони мали одногодинну

нараду. По томъ мѣн. Витте снѣдавъ зъ барономъ Рихтгофеномъ, секретаремъ заграничныхъ справъ, при чѣмъ вѣнь мавъ довгу на-раду зъ російскимъ фѣнан-совымъ агентомъ въ Нѣмеч-чинѣ. Народа була о томъ, що Витте хоче позычити у Нѣмцѣвъ грошей для Росіи. Вечеромъ Витте по-ѣхавъ до Ромінтену, де бу-де мавъ аудіенцію у нѣ-мецкого цѣсара Вильгельма.

Передъ тымъ Витте бувъ у Франціи, де такожъ мавъ конференцію зъ президен-томъ Лубе и зъ предѣда-телемъ министровъ.

26-го вересня Витте бувъ принятый императоромъ Вильгельмомъ, а 29-го бувъ уже въ Петербургѣ.

— **МИНУВШОГО** тѣж-дня появилось въ Філадел-фїи, Па. перше число „Свѣ-та“, пѣсля перенесения его зъ Бриджпорту. Мѣсцѣ був-шого редактора о. Турке-вича, который черезъ 5 лѣтъ жертвовавъ свое здоровье, часъ и грошѣ „Свѣтови“, занявъ о. А. Немоловскій. „Свѣтъ“ побольшено зъ 6 на 8 сторѣнь друку.

— **ЗАЧУВАЄМО**, що Ша-мокинцѣ намѣряють осно-вати Бурсу и „безпартій-ну“ часопись. Нова цер-ковъ буде до 2 мѣсяцѣ го-това.

— **ДО** Клівеландской Бур-сы принято доси 23 хлоп-цѣвъ.

— **ГОТЕНБУРГЪ**, въ Швеци. 26 вересня биля полудня на островѣ Гізін-ченъ, бувъ досыть силь-ный землетрусъ. Муры до-мовъ потрѣскали, а та-кожъ на поверхвости зем-лѣ зъявили ся трѣщины. Зъ початку почувъ ся нѣбѣ подземный грѣмъ, а въ слѣдъ за тымъ захитали ся будынки. Переестрашені лю-де повыскакували зъ до-мовъ на улицѣ. Въ де-ко-трыхъ мѣстахъ трѣщины мають 1 стопу ширины. Въ сѣднѣй частинѣ острова земля сильно оустила ся. Тревавъ землетрусъ усего одну хвилю.

— **ВІЛКСБАРИ**, Па. 28-го вересня. Джанъ Мичель, президентъ юніи майне-ровъ, скѣнчивъ свою агіта-ційну подорожъ по вкра-инѣ твердого угля въ Пен-силвеніи. Якъ вѣнь днесъ заявивъ, его подорожъ ма-ла большій успѣхъ, чимъ можна було спѣдвати ся. Число юнійныхъ работни-ковъ больше чимъ подвои-ло ся. Всюда у работни-ковъ розбуджувала ся ве-лика цѣкавость до юніи. Що до зъѣзду компани-стовъ твердого и мягкого

угля, котрі хотять зроби-ти 22-го падолиста нараду, якъ знати юнію, то Ми-чель о томъ знае о стѣль-ко, о скѣлько про те писа-ло ся въ часописяхъ. По-сля думки Мичела, може ходити лише о покусѣ, стрѣбунку, який можуть здобути компаністы въ на-прямѣ знищеня организаціи. Що до того, що компани-сты нарушавъ конвенцію, то Мичель въ то не вѣ-рить.

— **САНЪ-ФРАНСИСКО**, 28-го вересня. Тутъ пи-шуть зъ береговъ сѣднѣи Сибирѣ, що на пѣвостровѣ Камчатцѣ, недалеко вѣдъ села Упріка, туземцѣ але-уты замордували 30 Япан-цѣвъ-рыболовѣвъ. Тежъ саме булобъ и другимъ 10 япан-скимъ рыболовамъ, якъ бы ихъ хвилю не пригнало до американского рыбац-кого човна, который стоявъ недалеко вѣдъ берега и на котромъ Япанцѣ нашли захистъ вѣдъ дикуновъ.

— **МАНИЛА**, на остров. Фил. 26 вересня тутъ бувъ страшный тайфунъ (буря), который причинивъ людямъ великій потерѣ и шкоды, якъ доносятъ зъ пѣвден-ныхъ островѣвъ гавайского архипелага. Въ мѣстечку Зорзодонъ утопило ся 15 душъ людей, а шкода при-чинена коноплянымъ плян-таціямъ выносить больше одного миліона долларѣвъ.

Кобринъ, начальникъ фѣ-ліпінской дивізіи офіціалъ-но доносить въ военный де-партаментъ, що на островѣ Самарѣ тайфунъ причинивъ великій бѣды. Шѣсть вой-сковыхъ таборѣвъ розмете-но. Важный военный постъ на Самарѣ Канель зѣоставъ пошкожденый.

Военный корабель берего-вой обороны „Leyte“ хви-лями та вѣтромъ такъ по-шкодило, що вѣнь не мѣгъ тримати ся на водѣ и по-топивъ ся. На нѣмъ заги-нули капитанъ, майже всѣ офіціры, 6 пасажирѣвъ и 2 констаблѣ. Спасло ся толь-ко 9 душъ. Ихъ вырату-вавъ другій корабль „Bahilau“. Капитанъ „Bahilau“ переае, що вѣнь мусѣвъ выкинути усѣ 3 якорѣ, щобъ утримати ся въ гаванѣ. Зъ великимъ трудомъ уда-ло ся ему спасти корабель, и пѣсля бурѣ вѣнь зѣоставъ о стѣлько пошкожденый, що мусѣ теперъ довгий часъ перебути въ докахъ.

2 транспортный военный пароплавы и 2 другіи во-енный кораблѣ береговой обороны „Болобекъ“ и „Ро-веръ“ суть такожъ сильно пошкожденіи.

Боятъ ся, що много ту-земцѣвъ, котрі передъ бу-рею повѣздили на човнахъ въ море, загинули.

Въ пѣвнѣчно сѣднѣй ча-стинѣ острова Самара тай-фунъ знищивъ до-чиста весь урожай на плянтаціяхъ.

Въ многихъ мѣсцяхъ по-шкождено головной телеграф-ной линіи, черезъ що муситъ пройти довгий часъ, поки выяснитъ ся вся шкода и потерѣ, причиненіи тайфу-номъ на рѣжныхъ островахъ гавайского архипелагу.

— **НЮ-ОРЛІНЪ**, 1-го жовтня. Донесеня про вче-рашню бурю и дощъ по-казують, що вони причи-нили далеко большу шко-ду, чимъ можна було спѣдвати ся. На богатѣхъ зелѣзничихъ зъупинивъ ся рухъ черезъ те, що треки порозмывало водою. Въ Е-мігі каунті водою позноси-ло всѣ мосты. Бавовняный плянтаціи сильно пошко-женіи, а на плянтаціяхъ цукрового очерету полома-ло увесь очеретъ. Великій потерѣ понесли также тор-говцѣ лѣсомъ, котрымъ во-дою позмывало и позноси-ло въ рѣчки склады де-рева.

— **ВІЛКСБАРИ**, Па., 1-го жовтня. Тутъ застрайкува-ли бойсы, що робили на бресѣ Тейлоръ Кінгстонъ Коаль Компані. Причиною страйку е те, що при пей-дѣ имъ завжды не допла-чуютъ по кѣлька центѣвъ.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку мастачу въ со-ба цѣный інформація и рады для мушья-жянокъ и дѣтей, сли пошлете свое имя и адресъ:

O. P. Box 268, Madison Sq., New York

ПОВѣДОМЛЯЮ

всѣхъ, що нове братство „Пресв. Дѣвы Марїи“ въ Скрантонѣ, Па. буде при-нимати новыхъ членѣвъ безъ вступного, въ мѣся-цяхъ Октобрѣ и Новембрѣ.

Хто еще не належитъ до нѣякого братства або до Союза, прошу ся появи-ти на мѣтинѣ другои недѣлѣ по першомъ. Мѣтинги вѣд-бувають ся о 3-ѣй годинѣ пополудни въ п. Лукана-гали, вѣдъ числомъ 845 Carouse Ave.

Въ нашомъ братствѣ мо-жете стати вѣдразу повнымъ членомъ, не такъ якъ де-инде, що не дай Боже ко-трый членъ захоруетъ, або ся где скалѣчить, то не достае ажъ по 3-охъ мѣся-цяхъ запомогу; але у насъ саміи всѣ члены складають хорому або скалѣченому членови пять долларѣвъ за-помогі на тѣждень и т. д. поки есть хорый. Приста-вайте закимъ еще не позно.

Иосифъ Запотоchnый, секретарь,
1112 Meade Ave.,

Scranton, Pa.

— **Дѣвчаты** потрѣбно вѣдъ лѣтъ 16 до 25 учити-ся присти на машинахъ. До-бра платня и стала работа. Платня за часъ науки.

Elmira Knitting Mills,
ELMIRA, N. Y. 4-4

— **ПОТРЕБА** 50 до 75 людей до работы на новой желѣзницѣ Western Coal Co. въ Мосанаqua, Па. Пла-тня \$1.50 на 10 годинъ. Хто бы тамъ хотѣвъ ѣхати, муситъ сѣдати на пенсиль-ванійску колъю. Мосанаqua е недалеко Nanticoke, Па. Приѣхавши на мѣсцѣ, тре-ба голосити ся до контрак-тора C. R. Kinsley. 39-41.

Впередъ довѣдайтесь!

**Хочете ѣхати до краю?
Хочете спровадити
родину до Америки?**

**Я вамъ снажу, що повинна коштувати
Шифкарта
на котру небудь корабельну линію и
желѣзниця,**

**ажъ тутъ, до якого небудь мѣсця въ Сполученыхъ
Державахъ чи Канадѣ.**

На вѣдповѣдъ пришлѣть 2-центовой почтовый
значокъ (марку). **K 161**

Адресуйте такъ:

**Jno J. Ardan,
BOX 353, SCRANTON, PA.**

Що дієсь на Україні російській?

(Спеціальна кореспонденція „Свободи“.)

Серед заколоту сучасного російського життя, яке приковує тепер увагу цілого світу, на дивний порядок вийшли також і справи українсько-руські. До хору голосів, котрі лунають на безмежному просторі російської держави і домагають ся свободи — „рівної правди для всіх“, прилучили ся голоси Українців, що ставлять також свої вимоги, заявляють про своє природне право жити і розвиватись по своїй власній уподобі. Певно читачі „Свободи“ знають з часописей, що справа увільнення українського слова від усяких обмежень і утисків була порушена останніми часами в російських урядових сферах і, здається, має бути скоро розв'язана в більш-менш прихильному до нас дусі; з тією хвилиною як впаде закон 1876 року, що наложив печать на уста 25 мільйонного народу, для нашої України-Руси розпочнеть ся нова доба, настане врешті час, коли ми зможемо провадити нашу культурну роботу в рідній мові, а які далекосяглі наслідки потягне се за собою, прецінь ясно кожному свідомому Русинови-Українцеві. Одже мені хотіло ся б познайомити дорогих заокеанських земляків у деяких подробицях із тим, що діється в нас на Україні, як там поволі зростає громадська свідомість разом з свідомістю національною, яку ролю відіграють наші Українці в загальному визвольничому руху в Росії. Тішу себе надією, що се буде цікаве для моїх дорогих земляків; не слід забувати, що від такого чи иншого розв'язання українського питання в Росії залежить ціла будучність всіх Українців-Русинів, де вони не жили, закляті долею.

Коли в другій половині 1904 року пронеслись в атмосфері російського життя подуви т. зв. „весни“, і ціла поступова суспільність загомоніла добиваючись полекшень у публічному житті, загаль української інтелігенції зразу не обізвав ся, наче не довіряючи ліберальним заявам уряду. І справді, в сім часі де-яких пільг для російської інтелігенції — українці не дістали нічого: на 10 щось прохань від поодиноких осіб о дозвіл видавати українські часописи — відповідь була все одна й та: не можна. Таку ж негативну відповідь одержало київське товариство просвіти, що вдалось було з петицією про скасування особливої цензури для народних українських книжок. Єдине може, що зробив „ліберальний міністер“ Святослав-Марський для культурного укр. руху — се дозвіл перевозити до Росії „Історію України-Руси“ проф. Грушевського і друку його підручника укр. історії в російській мові. Обидві ці праці мали велике значіння для розбудження національної свідомості серед загально українців (про се досить широко розповів д. Копач у „Ділі“).

Побачивши, що від уряду добровільних уступок сподівати ся годі, Українці в особі своїх видатніших суспільних діячів рішили розпочати політичну акцію на власну руку, а також прийти до свідки з поступовими елементами російськими, щоби таким робом вивести українське питання на ширшу арену загально-російського політичного життя. Почалось від зав'язання зносин з передовими редакціями рос. періодичних видань, щоби на сторінках цих видань дати місце обговорюванню українських справ, і таким робом знайомити з ним ширші круги. І дійсно, на сторінках найбільш поступових і розповсюджених російських газет, таких як ото „Наша Жизнь“, „Наши Дни“, „Сынъ Отечества“ появляється цілий ряд статей, в яких виставляють ся українські дезидерати, говорять ся про ті страшні утиски і кривди, які зазнає українське слово від російського уряду. В найповажнішому рос. місячнику „Русское Богатство“ була уміщена велика стаття українського публіциста С. Єфремова „Внѣ закона“, де розказана докладно ціла історія цензурних утисків українського слова. В грудні тогож року відбулось в Києві величаве українське свято з приводу 35-літнього ювілею літературної діяльності І. Нечуя-Левицького, котре повернуло ся в грандіозну українську культурну маніфестацію, в якій взяли участь і земляки з Галичини та Буковини, що чім далі, то все живіше відкликають ся на те, чім живе і тіпиться Україна наддніпрянська. На сім святі, між иншим, була вироблена резолюція, в котрій заявляло ся про потребу знесення всіх утисків українського слова. Пократа численними підписами ця резолюція була потім одвезена спеціальною депутацією до Петербургу і там представлена до комітету міністрів.

Між тим досить несподівано українська справа була порушена в найвищій тепер урядовій інституції в Росії — комітеті міністрів; на засіданні 31. грудня сей комітет, заснований для розроблення і переведення в життя реформ, обіцаних царським рескриптом в 12-го грудня, розглядав становище українського слова і прийшов до висновку, що заборона 1876 р. відбуваєть ся шкідливо на культурному розвитку мас укр. народу, спиняючи просвіту і ширення користних відомостей в целя науки і господарства. Але не

відважившись одразу знести цю заборону, що було б єдине логічним висновком з наведеного погляду на роль тієї заборони, комітет міністрів доручив розглянути сю справу професорським радам київського та харківського університетів, петербургській Академії Наук, київському генерал губернаторови, міністрови нар.-освіти і мін. внутрішніх справ. Таким робом справа затягалась*), і Українці мусіли повести широку агітацію в рос. пресі і серед суспільства, щоб довести урядові те, що потреба емансипації укр. слова відчувається ся давно в укр. громаді. Разом із тим була зачеплена і справа заведення укр. мови до шкіл, яко необхідна умова культурного поступу України. Були вироблені дві декларації, перша про потребу скасування утисків укр. слова взагалі, а друга спеціально про потреби укр. школи. Обидві були підписані сотками Українців і видруковані в часописах, а потім до них прилучили ся ще цілі сотки людей, які друкували свої заяви про прилучення в газетах. До утвореної при комітеті мін. прасової комісії, т. зв. комісії сенатора Кобеко, був висланий цілий ряд телеграм і заяв про потребу зняти всі обмеження укр. слова.

Скоро одначе показало ся, що події в Росії пішли таким швидким темпом, як того ніхто не міг перед тим сподівати ся. Російський уряд злякався надавання їм самим обіцянок і почав затягати з реформами, навіть виявив отвертий нахил до реакції; найбільш свідомі елементи рос. суспільства станули до активної боротьби**) з урядом, щоб вирвати в його обіцяні реформи силою, коли не можна нічого здобути шляхом заяв та петицій. Уряд відповів репресіями, і Росія вступила на дорогу революції. Поступові і свідомі елементи, почали організувати ся в партії і групи, щоб тепер вирвати в царського уряду конституцію, а з осягненням її — зайняти в парламенті місця і опанувати ситуацію. До такої ж акції були змушені і Українці, для яких особливо важно мати вплив у будучім рос. парламенті, щоб не зістати упослідженими при переведенню загальних реформ. Українці також організують ся в партії і вступають в контакт з росіянами, беруть участь в рос. з'їздах, як ото в з'їзді рос. журналістів і письменників.

21-го квітня відбув ся в Києві з'їзд українських діячів, на якому ухвалено резолюцію, де Українці домагаються ся заведення в Росії політичної свободи, скликання законодавчих зборів на підставі загального, рівного й тайного голосування; — узгляднення при будучій реформі державних інтересів української нації в такому вигляді, щоби всі потреби укр. народу були забезпечені законом. Ця резолюція була підписана Українцями з Києва, Чернігова, Полтави, Харкова, Одеси, Катеринодара, Уманя та Вінниці і доложена на з'їзді земських діячів в Москві через відпоручника-делегата від Черниговського земства Іллію Шрага. Нарешті 12—13 липня в Полтаві відбув ся з'їзд делегатів трьох українських партій, народної, демократичної і новозаснованої, радикальної. На чергу були поставлені три питання: справа автономії України, справа вироблення спільної програми і справа організації. На з'їзді були делегати від усіх більших міст на Україні: Києва, Одеси, Харкова, Полтави, Чернігова, Катеринослава, Катеринодара, Мєлгороду та инших. Постанови були зроблені такі: 1) всі три партії злучають ся на підставі спільної програми і будуть ділати солідарно. 2) Програма прийнята така: а) Україна має дістати автономію, особний сейм в Києві, до компетенції якого належать всі краєві справи за винятком справи війни, миру і міжнародних торговельних умов; в) українська мова має бути заведена до всіх краєвих урядів, шкіл, а всі обмеження укр. мови, скасовані. 3) Програма і політична платформа сполучених партій-мусять бути видані в популярній формі для ширення в народі. 4) Українська національна організація значне видавати в однім з українських міст свій журнал, і нарешті 5) засновується ся ексекутивний комітет. Слідуючі загальні збори національної організації заповіджені в осени. До участі в сім з'їзді не була покликана Українська Революційна Партія, а се тому, як доносять журнали, що національні змагання в сій партії що-йно виробляють ся.

Що торкаєть ся Рев. Укр. Парт., то з її характером читачі „Свободи“ ознайомлені, від себе додаю, що партія ся в досить короткім часі за 4—5 років розвинула інтензивну видавничу і агітаційну діяль-

ність, переважно в селянських верствах і серед дрібних ремісників та фабричних робітників по малих городах; одначе й досі характер її і навіть програма дуже невияснені, а в кінці минулого 1904 р. в партії зник розкол: частина її (менша) відкололась від партії і прилучилась до рос. соціально-демок. партії, яко „спілка українських соціаль демократів“. Се впрочім Рев. Укр. Партії не пошкодило. Тепер скажу про другі партії — ті три, що злучились оце в один союз, Народна, або Національна Укр. Партія, є партією крайне шовіністичною; поява її, яко реакція проти вакханалії обрусительства, є цілком зрозуміла і природна, але все-ж більшість свідомих українців не могла згодитись з такими поглядами Нар. Укр. П., мов би то ворогом укр. народу є не уряд російський з його деспотичним і централістичним режимом, але ціла великоруська народність, а тому партія проклямує „Україну для Українців“ і кличе вигнати всіх чужинців з краю, а потім заводити свій лад. Виходячи з того ж погляду на ворожість нам усієї рос. суспільності партія радить не брати Українцям співуділу в загально-російським руху для виборення конституції, бо, мовляв, рос. конституція все одно Українцям ніяких полекш не дасть. Погляди Нар. Укр. Пар. на робітничу справу дуже наївні і парадоксальні. Зрештою, ся партія на Україні впливу не має, а вся її діяльність обмежилась виданням 3—4 брошур і агітацією в кругах шкільної молодіж.

Зовсім що иншого треба сказати про Укр. Партію Демократичну, яка зав'язалась в кінці 1904 року. Се партія, яка поставила своїм найближчим постулатом виборене національних прав Україні, яко необхідної умови для її культурного і економічного розвитку; вона злучила в своїх рядах більшість свідомої україн. інтелігенції, і її діяльність дала ся відчувати вже в початку нинішнього року в виді численних постановів південних земств, просвітних інституцій та ин. відносно домагань перед урядом задоволення укр. потреб. Видавничу діяльність партії поки що невелика.

Самими останніми часами повстала Українська Радикальна Партія, що оголосила свою програму, „платформу“, де вона домагається ся перебудови російської держави у федерацію автономних народностей і виставля досить добре розроблену економічну програму з особливим узглядненням аграрного питання, в дусі соціалізму. Партія одразу випустила цілий ряд дуже гарних брошур, писаних доброю мовою і зрозуміло (чого, напр. не можна сказати про брошури Рев. Укр. Партії), як же поведе вона свою діяльність — се покаже будучність.

Як бачимо, в політичних організаціях на Україні нестачі нема. Правда, укр. політичні партії ще дуже молоді, їм доводить ся працювати не тільки при опорі з боку уряду, але і при досить неприхильному відношенню російських партій, які воліли б краще, щоб Українці працювали в їх рядах і не виставляли своїх особливих домагань; але робота укр. партій дає вже очевидні наслідки; тимчасом, як Рев. Укр. П. багато причинила ся до розвою громадської і класової свідомості серед селян (найбільше в Полтавині, південній Чернигівщині і в Київщині) а також по часті і серед міського пролетаріату, другі партії сприяли зросту національної свідомості і громадської солідарності серед української інтелігенції, роблячи останню силою, з якою мусять числитись представники російських та инших народностей, а також і російський уряд. Про те, що останній одначе не дуже квапить ся дати Українцям „концесії“, свідчить самий хід реформи становища українського слова в Росії, а також і справа друку св. Письма в укр. мові, що принципіально була порішена прихильно до нас вже кілька місяців тому назад, а й досі не приступлено до друку. Одже Українцям нічого сподіватись пільг від сучасного російського уряду, а треба всі сили покласти на те, щоб вкупі з иншими поступовими елементами Росії повалити сей уряд і завести устрій принаймні конституційний, і аж тоді вже можна буде здобути собі елементарні права, яких нині не маємо.

Кінчаючи свою допису мушу ще раз піднести, що Україна переживає тепер самі гарячі хвили, події йдуть прискореним темпом, і ніхто не може сказати, що буде завтра. Одно лише не підлягає сумніву, що та органічна робота, до якої взялись Українці останніми часами, являєть ся єдиною запорукою в тім, що ми одержимо де-що при конституції, бо дурно нам ніхто нічого не дасть.

Д. Іваненко.

Книжка Рахункова

Ся книжка потрібна кожному рускому робітникови, фермерови и бизнесменови.

Она навіть може тобѣ вирахувати скільки тобѣ прийде пейды, скільки маєшь заплатити до стору, скільки за товаръ, скільки тобѣ прийде если продашь по певной цѣнѣ збѣже и т. д.

Цѣна 50 центовъ.

SLOVO, BOX 353, SCRANTON, PA.

Хто возьме сю книжку въ разироажѣ, дѣстане добрый процентъ.

*) В самій останній хвилі довідались ми, що комітет міністрів на засіданні 31. мая ухвалив знести закон 1876 р., але з деякими обмеженнями, — якими, ще невідомо. Але рішучої постанови і досі нема, а поки все по старому.

**) Я не кажу тут про соціалістичні і революційні партії, які від давня всю свою енергію звертали на боротьбу з урядом і тепер, розуміє ся, з подвійним запалом кинули ся до борби, виявивши, на жаль, мало солідарності між собою, а іноді і слабе розуміння переживаємого моменту. Я маю на увазі демократичні і радикальні елементи, що групують ся переважно в земствах, в кругах т. зв. ліберальних професій — адвокати, лікарі, вчителі, професори, інженери та инші.

ДОПИСИ.

Зъ Jer-sey City, N. J.
Шпакъ въ Клівландъ, О.?

Чи вы, панове читателі, пригадуєте собі того славного пташка зъ Джерзі Ситі, що називавъ ся Шпакъ? Того, що за цѣну 200 дол. хотѣвъ о. Обушквича поставити въ рускій парафія въ Джерзі Ситі. Того, що потрапивъ зъ кількома камратами збаламутити людей противъ нашего бывшего доброго и заслуженого пастира о. Подгорецкого. Того, що розбивъ нашу парафію при помочи „одного“ зъ наслѣдниковъ Христовыхъ; того, що привѣвъ нашу церковь до крайнои руины, розбивъ нашу руску школу, нашихъ молодыхъ школярѣвъ и школярокъ; того, що нациганивъ, награвивъ величезну суму грошей вѣдъ нашихъ джерзискихъ людей; того самого, що то своего чаеу нью-йорска газета славилась нѣмъ, якъ добрымъ крунѣвскимъ войтомъ та тростісомъ джерзискейской парафіи. Десь около 20-го Юлія, 1905 р. утѣкъ вѣнъ зъ Джерзі Ситі и пропавъ якъ камфора. Днесъ чутка заходить до насъ, що та хижка, лакома и ненасичена птица знаходить ся въ Клівландъ, О. Чи се правда — не знати, но тамъ суть наші Русины. Уважайтежъ любезніи братя Русины и стережіть ся септиць, а почувши про него давайте намъ знати, бо поки-що мы напевно не знаємъ де вѣнъ.

Шпачку де ты?

Парафіянцѣ.

Зъ Нью-Йорку, Н. Й.
Отець Волошинъ „муфусъ“
зъ Джерзі Ситі.

Дня 24-го Септембра переїхавъ я зъ Нью-Йорку до моего приятеля до Джерзі Ситі, але на чудо не заставъ его дома, бо пошовъ до св. церкви. Ну, думаю, треба и менѣ пойти; хочъ не дуже було охоты, але пошовъ.

Немало мене задивувало, коли о. Волошинъ зъ слезами въ очахъ по своей промовѣ почали працяти джерзискихъ парафіянъ. Казали, що они мусять „муфувати“ звѣдси, бо не годні нѣчого зробити...

Ну, думаю собі: зъ Богомъ Парасю; чимъ скорше се зробите, тымъ буде користѣйше для парафіянъ, хочъ-бы задлятого, що вы малярскій мусите бути попъ, коли зыгнорovali парафіянъ, а приняли посаду священика вѣдъ хрунѣвъ та зрадниковъ. Думаю собі: будете мати научку. Нашуривъ я уха, роззявивъ уста, (перечайте, забувъ за языкъ) и слушаю, що буде дальше. — Ажъ тутъ отецъ Волошинъ зачинають на високу квинту: „Я хотѣвъ зъ вашей парафіи зробити одну зъ найлѣпшихъ парафій въ Америцѣ, я хотѣлъ украсити сей Божій Храмъ, призодобити, я васъ очень напоминалъ, абысьте платили

колекту; я ходилъ по хижкахъ, щоба приуказати ся, що я вашъ духовникъ. — Чу и що сталося? Однемя прийли, а другі оначили, кляли, выкричали... Ту суть якійсь москвофилъ, реидикалы, Украинцы, я сего не хочу на очи видѣти, ани свата мати церковь. Отожъ я виджу, что я не годенъ ничего удѣлати между вами, я ся чуко за слабый до сей тяжкой працѣ... Прото я ся освѣдчаю, що мушу одъ васъ пойти.“

Менѣ самому стало троха жалъ нашего батюшки, що то они трафили справдѣ на ляхъ жнива до Джерзі Ситі... Але собі думаю: якій то вы отченьку були мудры, и якій то вы собі будучности высокій представляли. „Зробити вашу парафію одну зъ найлѣпшихъ въ Америцѣ...“ Нѣбы хотѣлись збитувати о. Подгорецкого, але за далекосьте сягнули. Ксбы булисье потрафили привертнути еѣ бодай до сего порядку, якій бувъ за отця Подгорецкого — то мы бы вдарили чоломъ передъ вами.

Теперь коханий отченьку, жалуетесь, що люде-парафіяне не хотять платити колекты, не хотять ходити до церкви и черезъ тую причину мусите муфувати. А чому вы не споминаете про вашихъ славныхъ кураторѣвъ, котрымъ вы такъ далеко поддались и позволили тесати кѣлки на своѣй чупринѣ? Тожъ мы добре знаємо, якъ они васъ трактуютъ, корыстаючи зъ высокихъ урядѣвъ: еще горше, якъ отця Подгорецкого. Вы мусите щодня бѣгати по ключѣ церковній до замѣтача церковного, до его корчмы... Мы знаємо о томъ, що славны кураторы навіть выпрошували васъ зъ галѣ митинговой... Мы знаємо, що вашъ бывший канторъ пришовъ пьяный до вашего помешканя и наганявъ вашу жмосць до работы, до табачнѣ, и вы такой не погостили его чимъ належалось... Але того вы не споминали зовсѣмъ, а тихонько вылялисье свѣй жалъ на парафіянъ и такъ шоретко выразилисье ся о радикалахъ и Украинцахъ, котрі вамъ нѣчого не зробили за часъ вашего побугу.

Правда, що велика причина сему, що вы муфуете е долларики, котрыхъ теперь дуже коротко... Отець Подгорецкій такъ само мучивъ ся за ними, но вѣнъ знавъ скорше, де они родятъ ся. Вѣнъ заходивъ и до Нью-Йорку, до Бруклина, Бломфилдъ, Елизабетъ, Гокенсекъ, Ньюаркъ и т. п. Звѣдси тропка, звѣдси тропка, якъ та пчола, носивъ и для церкви и для себе на свою пенсію, такъ, що на митингу мѣсячнѣмъ часами еще о. Подгорецкій доплативъ до касы, а не взявъ зъ касы. А тростісыя понадували та думали, що то они платять пенсію. Теперь того нема. Всею треба платити зъ того, що приїде подъ звѣн-

ницею и гамъ певсію и рату за форнѣчеръ и интересъ и лоерѣвъ и т. д. Отже бѣда. Отже маєте научку, отче. Жадайте посады у парафіянъ, а не лѣзьте межи такихъ кураторѣвъ, тростісовъ, якій у насъ заплодились того и минувшого року.

Парафіянцѣ зъ Нью-Йорку,
гора мѣста.

3 New York, N. Y.

Хвальна Редакціе:

Просимо помѣстити в наблистшій числѣ Вашей часописи слѣдуючу допись:

„Народна Самопоміч“.

Під такимъ іменемъ основало ся в Нью-Йорку нове руске товариство, котре зачеркнуло собі широкій кругъ діланы в відмінніи напрямі, якъ всі прочі товариства, які естували або ествуютъ на американскій Руси. Ось его цѣль: стояти на сторожи народныхъ интересівъ в Америцѣ, ширити просвѣту поміжъ Русинами, організувати робітників и т. д., помагати їмъ в случаю страйку або сильного безработя, удѣляти інформації в справахъ еміграційнихъ, зарѣбковихъ, колонізаційнихъ и бизнесовихъ, а в кінци усувати партійні роздори и спори, котрі такъ шкодять нашому народови.

До переведеня тої цѣли буде товариство: організувати робітників и підпомагати їхъ в случаю страйку або сильного безработя, спомагати матеріально одноразовими запомогами в случаю потреби, закладати читальні и вечірні школи поміжъ Русинами, удержувати бібліотеки и книгарні, уряджувати відчити и представляти театральні и видавати „Місячникъ Інформаційний“. Дальше удѣляти інформації в справахъ еміграційнихъ, зарѣбковихъ, колонізаційнихъ и бизнесовихъ, а такожъ залагоджувати всякі справи такъ народні, якъ и интереса поодинокихъ осіб, котрі удадуть ся до нихъ о порадѣ. Подавати людямъ всказівки при помочи якихъ моглиби щадити гроші або користно їхъ обертати. Поміч для молодіжи в укінченю виспихъ студій, удѣлюване пожитокъ для бизнесменівъ и підмога для русскихъ товариствъ. Спонукувати своїхъ членівъ, щоби о скілько се можливе не управляли партійної політики, ані не ширили партійної ненависти.

Якъ бачимо з сего цѣль товариства е велика. Ходить лише о се, щоби загал американскихъ Русинівъ підпер его якъ слід: вписуючи ся численно в члены товариства. А такой членъ користае під кождимъ зглядомъ, бо не лише має право ходити до читальні, вечірної школи, випожичати книжки, побирати запомогу підчасъ безработя, жадати всякихъ інформацій, але ще буде діставати інформаційну часопись, а в додатку вкаже ся ему спосібъ побільшеня его тяжко запрацьованого гроша черезъ ошадність.

Члены товариства ділать

ся на два категоріи: членівъ основателівъ и членівъ звичайнихъ. Членъ основатель платить 1 долларъ вступного а 24 дол. на желізний фондъ товариства и 5 цнт. тижнево на цѣль просвѣтну, а членъ звичайный лише 40 центівъ вступного и 8 цнт. тижнево. Отже дуже мало наколи зважимо, що се радше щадниця, чимъ гроші видані на инші цѣли.

На закінчене скажемо, що товариство має вже свою власну салю и есть вже зачартероване сими днями, и що оно вже зачало ділати, бо вислало по плейвахъ своїхъ двоихъ членівъ, котрі будуть давати відчити и закладати читальні.

Адреса товариства така: „Narodna Samopomoc“, 118 — E. 4-th Str.,

New York, N. Y.

Головний Комітет

„Народной Самопомочи“.

И адѣспане

(Отъ Церковного Комитета въ Salem, Mass.)

Отъ должшого уже часу было наше желаніе выставити тутъ греко-каволическую русскую церковь, бо въ теперѣшной каплицѣ не можется ани пята часть нашихъ вѣрниковъ помѣстити. Знаючи, что мы саміи не есмо въ состоянію безъ помощи другихъ русинѣвъ взятися до будовы церкви, постановили мы выслати одного изъ парохіянъ яко коллектора по цѣлой американской Руси. Большію голосѣвъ выбрали братчики Михаила Галка на коллектора. Михаилъ Галко присягалъ торжественно на Святое Евангеліе передъ множествомъ народа, що будетъ вѣрнымъ, точнымъ и акуратнымъ коллекторомъ, що поїде за третину собранихъ грошей, зъ чого має собі платити на тикеты и на житѣе. Самъ добровольно обовязался, що поїде за третю частку и на тое присягалъ еще и передъ нотаръ-публикъ. Комитетови церковному далъ торжественное обѣщаніе, що во всѣмъ буде послушный приказамъ комитету и що изъ собранихъ грошей пошле точно двѣ третины щогыжня на руки Предсѣдателя. Однако ледво пріѣхалъ до другого степиту далъ ся баламутити черезъ гдѣякихъ ворогѣвъ нашой церкви, бунтовался противъ приказамъ комитета та похѣхалъ замѣсть до Pittsburg-a (якъ ему было назначено комитетомъ) до мѣста Mahanoy City и до Shenandoah, крутячийся коло урядниковъ Общества Русскихъ Братствъ въ надѣѣ, що его тамъ на що выберутъ, якъ ему гдѣякіи въ Нью-Йорку обѣщали, если нашой церкви зробить на перекоръ. Оттамъ пошолъ до Мас-Адоо, где засидѣлся та сидитъ собі въ одномъ Макадуцкомъ готелю, гуляє и по баяхъ ходитъ за людскіи гроши, ясно показуе, что ему колекта на бѣдну нашу церковь не есть ані въ пятѣ, не такъ въ головѣ, якъ то пише дописователь „Свободы“ Д. К. въ

„Свободѣ“. Разъ только послалъ онъ одинъ чекъ на \$36.00 черезъ Юрія Вретьяка изъ Шенандоа, при томъ написалъ дуже грубіянске письмо до Уряду Церковного уже изъ Мас-Адоо, где ображае Урядъ Церковный и wymagaе половину коллекты. Изъ того мы уже познали, что его намъ нежить ливіи люде побунтовали, такъ что онъ легкодушно, сломилъ свою присягу та не хоче отдати всѣхъ грошей. Протое мы ему отобрали коллекторску книжку (тому буде вже мѣсяць), заказали ему коллектовати въ имени нашѣмъ и запретили ему строго называти ся нашимъ коллекторомъ. Книжку отослалъ намъ и мы уже не намѣряемо другого выслати по цѣлой Американской Руси, щоби недочекатися ганьбы, яку намъ учинилъ нашъ крайній Михаилъ Галко. До теперъ мы молчали, бо нехотѣли смо голосити ганьбу своего крайня. Тымчасомъ читаючи въ „Свободѣ“ смутную пересторогу уважаемо собі за свѣй обовязокъ зѣ стороны Уряду Церковного въ Salem, Mass. перестерѣгати каждого передъ такимъ чоловікомъ, якимъ есть Михаилъ Галко, понеже онъ скривдилъ на много грошей нашу церковь, для которой мѣгъ былъ немало насобира-ти; отобралъ честь и поцѣливѣсть цѣлому нашему братству, цѣлой нашой парохіи и при томъ учинилъ велику шкоду всѣмъ бѣднымъ церквамъ, высылаючи коллекторовъ своихъ та унижилъ всѣхъ коллекторовъ честныхъ. Симъ заявляемо, что Михаилъ Галко уже отъ мѣсяця не есть нашимъ коллекторомъ, що онъ уже немае ничего спѣльного съ нашою парохією. Тыхъ, котріи его до того поступку побудили, да судитъ Богъ сердцевѣдѣцъ.

При томъ дякуемо сердечно и щиро всѣмъ, котріи щс будь на нашу церковь офѣровали; имена жертвователей суть записанніи до нашего Церковного Помѣшканя и за всѣхъ отправитъ ся що року Служба Божя; одна за живыхъ а друга съ Парастасомъ за помершихъ благодѣтелей и ктиторовъ.

Болѣе 30 лѣтъ
всемирно-извѣстный
**„ЯКОРНЫЙ
ПЕНЬ-ЭКСПЕЛЛЕРЪ“**
Дра Рихтера употребленъ какъ
наилучшее средство отъ
**ПСОРИАЗИМА, ПОДАГРЫ, ПРО-
СТУДЫ, ЛОМОТЫ
и прочихъ болѣзней.**
Во набѣжаніе поддѣлокъ слѣдуетъ
обращать вниманіе на фабричный
знакъ „ЯКОРЪ“
Склянки по 25 и 50 Ст. продаются
во всѣхъ аптекахъ и въ складахъ
F.A.D. RICHTER & Co.,
215 Pearl St., New York.

Если бы хто схотѣлъ помочи намъ ласкавою жертвою причинитися до будовы русской греко-каволической Церкви Свято-Николаевской въ мѣстѣ Salem, котора має быти выставленою надъ моремъ широкимъ, на мѣсци дуже красномъ, щоби свѣдчила яко памятникъ побожности русинѣвъ до Святого Отца Николая, которого яко „обуреваемыхъ тихое пристанище“ всѣ хвалимо — найизволитъ такую выслати на руки Предсѣдателя нашего братства подъ слѣдующимъ адресомъ: John Zubal, Salem, Mass., Allen street.

Имена всѣхъ, котріи изволятъ що будь на будову нашой церкви прислать, будутъ оголошеніи съ благодареніемъ въ русскихъ американскихъ газетахъ.

Покорно просимо и Редакцію „Русского Американского Вѣстника“ и „Правды“ о передрукованіи сего письма.

Съ почтеніемъ Церковный Урядъ въ Salem, Mass.

Salem, Mass., 25 септ., 1905.

Иванъ Зубаль, предсѣдатель,
Лука Осолѣвскій, секрет.,
Бенедикъ Каплунъ, кассіеръ.

Треба молодыхъ хлопцівъ до науки телефонваня и желізничной рахунновости. Нашіи ученики заробляють 50 до 100 долларівъ місячно. Маємо 6 найбільшихъ шкілъ в Америцѣ. Найлѣпшій часъ до науки е тепер. Пиши по каталогъ.

MORSE SCHOOL OF TELEGRAPHY
Cincinnati, O., Buffalo, N. Y., Atlanta, Ga.,
La Crosse, Wis., Texarkana, Tex., San Francisco, Cal. (Пиши до которого небуде в тыхъ мѣстъ).

ОДИНОВИЙ РУССКИЙ ГОТЕЛЬ Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Каждый Русинъ имѣющій яку небуде потребу въ Нью-Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готеля, бо тутъ достаетъ наиздоровшій и найтанній напички всякого рода и порадѣ. де найлучше зугати шифварту.

Читайте, що каже Дръ Ландесъ:

Я маю найбільшу практику въ Сполученыхъ Державахъ, Канадѣ, Мексики и Полудневои Америцѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешъ бути вы-
лишь слабости мужчинъ. лѣченный, я тебе вылѣчу.
Лѣчу лишь мужчинъ. Що небуде тобѣ долагае
Але и вылѣчую ихъ. скажи або напиши менѣ.
Вылѣчу каждый выпадокъ. Хоробы мѣхура и почки.
до якого ся возьму. Хоробы крови и шкѣры.
Если е не до вылѣченя не Утрата памяти.
беру ся до него. Утрата мужеской силы.
Сли не можешъ бути вылѣ- Утрата животности.
ченный, скажу тобѣ во- Лѣчу безъ боли, не вадер-
тверто. жуи вѣдъ працѣ.

К 162
Що року лѣчу тысячі людей.

Роблю сотки операцій що мѣсяця.

Вылѣчу тя дома, сли не можешъ прійти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайди або напиши до

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Газетний лист для руского народа в
Америці и органъ „Р. Н. Союзъ“,
амходить що тыждня в Четверъ
и коштує:

Въ Америці на 12 мѣсяцѣвъ... \$2.00
до старого краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америці на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на ч. 1, Львівъ.

Оплатувати газету треба все-
гда зъ горы.

Гроші треба посылати вь реджістрован-
ихъ листѣ, або черезъ експресовый, або
почтовый money order (моя ордеръ). Мо-
ney order, то в картонку, котру достанете
вбъ почтаря або агента на експресовый
офісѣ, пошлать намъ, бо безъ того мы не
содня грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, чтобы его адресъ змі-
нити мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Замѣтки.

Русины сварятъ ся.

Въ Обществѣ Русскихъ
Братствъ и Соединенію те-
перь неспокой. Деякі чле-
ны О. Р. Б. невдоволені
зъ господарки компанії,
що видає „Правду“ и зъ
того, що сего року не було
конвенції (про се ширше
другимъ разомъ). а вь
Соединенію протестують де-
котрі братства противъ куп-
на лотѣвъ вь Homestead,
Pa. подѣ домъ Соединенія,
за суму 16 тысячъ долла-
ровъ.

Вже то Русины мусять
всюды сваритись мѣжъ со-
бою.

Новое товариство.

Въ Нью-Йорку основалось
новое руске товариство,
„Народна Самопомощь“. То-
вариство се, якъ видно зъ
дописи на 3-ой сторінѣ се-
го числа, поставило собі
дуже широкий задачі. Чи
сповнять оно ихъ, не зва-
ти. Намъ здаєсь, що до
сповнення усѣхъ тыхъ за-
дачъ требабъ досыть вели-
кого капіталу, а такой цѣли
якъ спомогане членѣвъ вь
часѣ страйки и безработи
майже неможливий. Се мо-
гутъ робити хіба злучені
робітничий юпія, що роз-
поряджують міліоновими
капіталами и мають міліо-
ны членѣвъ. Еслибъ таке
товариство якъ „Н. С.“
могло дати яку запомоту,
то она мусѣлабъ бути ду-
же незначна. Дуже труд-
нымъ до переведенія зда-
єсь намъ такожъ орга-
нізоване рускихъ робітни-

кѣвъ, а се тому, що
всѣ рускї робітники не
працюють вь одно́мъ заво-
дѣ и майже всюды працю-
ють вразѣ зъ робітниками
другихъ народностей и му-
сять вразѣ зъ ними до тыхъ
самыхъ організацій нале-
жати. А вже нѣякъ не мо-
жна зрозумѣти звѣдки се
товариство буде вь силѣ
підпомагати другий рускї
товариства, удѣляти позы-
чокъ бизнесменамъ або по-
магати молодѣжи кінчити
высшу науку.

Взагалѣ, если судити по-
сля згаданои дописи, (а
тільки після того можемъ
судити, бо нѣ статута вѣ
чартеру мы не бачили), то
трудно розбрати чи се до-
бродѣйне товариство чи
бизнесове и звѣдки оно за-
думує взяти грошей на усѣ
свои цѣли. Рівножъ не мо-
жемо до сеи поры подѣли-
тись зъ нашими читачами
вѣсткою про се, хто стоить
за тымъ товариствомъ, якї
его члены, урядники и т.
д., бо се намъ невѣдомо.

Наконецъ можна те лишъ
сказати, що если се това-
риство має справдѣ на ме-
тѣ добро народне и поста-
вить собі цѣли можливі
до сповнення, то зможе роз-
винути, еслижъ буде о-
кривати себе тайною та
собѣяти рѣчи до сповнення
неможливий, то истоване
его може бути дуже ко-
ротке.

Выдавничество имени А. Бончевского.

Якъ звѣсно, покойный
А Бончевскій записавъ при-
кѣнци свого житя 500 до-
ларѣвъ на выдаване про-
свѣтнихъ книжочокъ для
американскихъ Русинѣвъ,
а вь Цвѣтню 1904 року
появилась перша книжочка
сего издавництва. Зъ огля-
ду на невелике число пред-
платниківъ, цѣну за про-
свѣтній книжочку назначе-
но на \$1.50 рѣчно, зъ тымъ,
щобы еѣ опѣсля знизити,
накопи покажесь, що число
предплатниківъ вѣдповѣдно
зросте и що така рѣчь якъ
обнижене буде можливою.

На жалѣ, число пред-
платниківъ збѣльшалось
лишь дуже поволи, такъ
що навить теперь, після
пѣвторѣчного истовнаня,
издавництво се має не-
сповна 200 предпла-
тниківъ и, розумѣє ся,
цѣны передплатной обни-
зити не можна.

Якъ нѣчо на свѣтѣ не
дѣєсь безъ причины, такъ
и тутъ мусять бути певні
причины, якї зложились
на те, що просвѣтне ви-
давництво им. А Бонче-
вского стоить такъ, якъ по-
выше сказано.

Якійжъ се ти причины?

Не меречимо, що часть
вины за такъ слабый роз-
витокъ сего издавництва
може спадати на его редак-
цію, хотя зъ другои сто-
роны каждый мусить при-
знати, що змістѣ книжоч-
чокъ просвѣтнихъ до сего
часу выданныхъ е такъ рѣж-
нородный, що каждый му-
сѣвъ у нихъ знайти для
себе щось цѣкавого, поуча-
ючого и пожиточного.

Богато пошкодило про-
свѣтному издавництву те,
що сейчасъ після его осно-
ваня стала выходити вь
Канадѣ консервативна ча-
сопись того самого имени;
почалась полеміка и все
сказане по адресу тоижь
часописи, несвѣдомий бра-
ма на карбъ просвѣтного
издавництва. Ся причина
на стѣлько важна, що мы
були змушені вь мину-
ломъ мѣсяцѣ змінити наз-
ву сего издавництва зъ
„Слова“ на „Читальню“,
назву загалоеи людей большъ
зрозумѣлу и большъ
популярну.

Еще другий поменчй при-
чины слабого розвою про-
свѣтного издавництва, якъ
примѣромъ, пророцтво вь
календарі Союза, що „Сло-
во“ мабутъ скоро переста-
не выходити, неправильно
появлюване ся книжочокъ
и т. п., але найважнѣйшою
причиною е таки наша
руска байдушность. Треба
знати, що навить не
всѣ галицкї священники пе-
редплачують просвѣтне ви-
давництво имени А. Бон-
чевского; зъ угорскихъ та
москвофильскихъ священни-
кѣвъ не предплачує сего
издавництва а нѣ оденъ,
зъ православныхъ свяще-
никовъ лишь оденъ, а
зъ независимыхъ такожъ
оденъ. Мѣжъ предплатни-
ками просвѣтного вид. на-
ходимо лишь 4 имена дя-
ковъ и учителей и лишь
12 бизнесменѣвъ. Цѣле ру-
ско-американське жѣноцтво
достарчило 9 предплатницѣвъ.

Зъ повышого каждый
зрозумѣє, що если ти, що
повиннібъ розумѣти вагу
такого издавництва, не
старають ся о его розвѣй
хочьбы о стѣлько, щобы
пѣслати бодай предплату,
\$1.50 на рѣкъ, то розумѣє
ся, що трудно жадати большъ
зайнтересованя ся
вѣдъ руско-американского
загалу, зложеного вь большъ
ости зъ пѣвграмотныхъ
або и зовсѣмъ неграмот-
ныхъ людей.

Мимо того всего однакъ
и мимо того, що издавни-
цтво просвѣтне до сеи поры
зовсѣмъ не оплачує ся, бу-
де оно выходити мѣсячны-
ми книжками и дальше.
Память покойного А. Бон-
чевского, невтомимого ро-
бітника на нивѣ народной
и основателя сего издав-
ництва, знадто намъ доро-
га, щобы мы могли се ви-
давництво покинути, его
застановити. Оно буде вы-
ходити и дальше вь той
самѣй формѣ лише подѣ
змѣненою назвою: зватись
буде вѣдъ теперь не „Сло-
во“ а „Читальня“. Цѣна
его остане така сама якъ и
перше, се е \$1.50 на рѣкъ.

Кромѣ сего, щобы большъ
заохотити нашихъ лю-
дей до предплачуваня „Чи-
тальнѣ“ назначуемо отсимъ
еще и премію. Каждому, хто
до 1-го Сѣчня 1906 року
заплатить на „Читальню“
не менче \$1.50, тому вы-
шлемо вь дарунку **прегарне
золотое перо.**

Письма и гроші призна-
чені для издавництва адре-
сувати такъ:

Czytelnia,

Box 353, SCRANTON, PA.

Листъ изъ Старого краю

Загальне голосоване.

Угорське правительство,
щоб повалити більшість у-
горського сойму, загрозило
було, що внесе в соймі про-
ект зміни виборчої реформи
в напрямі заведеня загаль-
ного голосованя.

Якъ звѣсно, в спорі між
угорською корсною й угор-
ським соймом ходить о на-
ціональні мадярськ
постуляти, о дальшу ма-
дяризацию Угорщини, в
якій уже й тепер немадяр-
ськї народи не мають нія-
ких прав. Виборча ордна-
ція до угорського сойму
така, що право голосованя
має лише одна четверта на-
селеня цілої Угорщини, а
крім того завдяки тій ви-
борчій орднації до сойму
дістають ся майже самі Ма-
дяри, а немадярськї народи
або зовсімъ незаступлені або
заступлені дуже слабо.

Коли б на Угорщині за-
вести загальне голосоване,
то політична ситуація знач-
но змінилась би. З одного
боку ввійшли би до сойму
посли немадярскихъ націй
(Румуни, Русини, Словаки
и т. д.), які певне виступи-
ли би против національно
державнихъ жадань Мадярів,
а з другого боку ввійшли
би до сойму послы просто-
го народу, сѣльськихъ і мі-
ськихъ робітників, які певне
висунули би на перший
планъ жаданя економічні.
Такимъ чиномъ становить ма-
дярськихъ націоналістівъ бу-
ло би сильно ослаблене і
правительственні круги,
знаючи се, пустили для на-
полоханя соймової більш-
ости звістку, неначе прави-
тельство внесе в соймі про-
ект заведеня загального го-
лосованя.

Але швидко показало ся,
що загальнимъ голосованемъ
правительство хотіло лише
пострашити соймову
більшість. Против сего про-
екту виступивъ президентъ
австрійськихъ міністрівъ бар.
Гавч, заявляючи, що коли б
на Угорщині заведено за-
гальне голосоване, то й на-
селене країв, репрезентован-
ихъ у віденськѣмъ парламен-
ті, захоче того самого, от-
же не треба „викликати
вовка з ліса“, а й самъ ав-
стрійський цїсар і угор-
ський король в одній особі
мав заявити, що не хоче
поборювати мадярськихъ па-
тріотівъ соціальною демо-
кратією.

Але клич, піднесений раз,
не затихъ разомъ із заявами
правительства, а тільки ще
більше розбудивъ агітацію
за загальнимъ голосованемъ,
яка в Австро-Угорщині ве-
деть ся вже від давна.

Угорська соціална демо-
кратія розвинула за загаль-
нимъ голосованемъ широку
агітацію, а в день отвореня
угорського сойму, 15 верес-
ня с. р. демонструвало за
загальнимъ голосованемъ у
Будапешті коло 60 тисячъ
робітниківъ, які демонстра-
ційнимъ походомъ прийшли
передъ соймъ, де їхъ провідни-
ки передали на руки пре-
зидента сойму Юста пети-
цію о заведеня загального
голосованя.

Заворушило ся такожъ на-
селене країв, репрезентован-
ихъ у віденськѣмъ парламен-
ті. Всї поступовіші партії
виступили противъ прези-
дента міністрівъ бар. Гавча,
який противъ правилъ міжна-
родної політики вмішавъ ся
у внутрішню справу Угор-
щини, аби лишъ не допу-
стити до заведеня загаль-
ного голосованя, і — якъ до-
носять газети — соціально-
демократичний клубъ у ві-
денськѣмъ парламенті порі-
шивъ розпочати противъ нь-
ого обструкцію. Крім того
справа загального голосова-
ня обговорюєть ся зновъ жи-
війше у пресі й на народ-
нихъ зборахъ.

Чи що вийде з того те-
перішнього руху за загаль-
нимъ голосованемъ, годі ска-
зати напередъ.

Політична ситуація в Австро-
Угорщині

на разі така: Угорський
соймъ відрочено таки в дни
отвореня його, 15 вересня
с. р. Ціле міністерство пе-
дало ся до димісії, яку ко-
роль прийняв. Коли король
не дійде з соймовою біль-
шостію до згоди, то займе-
нує нове переходове пра-
вительство, яке розвяже
соймъ і розпише нові вибо-
ри. Має се бути в жовтні
с. р. А потімъ: зновъ скли-
кане й відрочуване сойму
й розписуване новихъ вибо-
рівъ. Якъ забава, то забава.
На загальне жадане програ-
му забави ще разъ повторить
ся. Такъ бавлять ся політи-
ки...

Австрійський парламентъ
має зійти ся 26 вересня с.
р. Перша точка нарядъ: за-
ложене італійського універ-
ситету в Ровереді. Соціаль-
но демократичні цїли, якъ
уже згадано, грозять об-
струкцією. Коли не знай-
дуть союзниківъ, то змучать
ся дуже швидко, коли ж
знайдуть, то обструкція по-
требає трохи довше, а по-
тімъ такожъ урветь ся. Пра-
вительство буде торгувати
ся зъ впливовими партіями
і ухвалювати державні ко-
нечности. А потімъ перерви,
бо будуть радити сойми,
міжъ иньшими і галицькї —
польсько-шляхетськї. За-
бава стає нудна, бо повто-
рюєть ся дуже часто. От,
бавлять ся політики...

А нарідъ? Дає цїсарєви,
що цїсарське, Богови, що
боже, і сподіваєть ся ріж-
нихъ благъ від ріжнихъ про-
відниківъ. Такъ було не від
нині і такъ буде ще довго,
доки нарід не змудріє і самъ
не візьме свого визволеня
в свої руки...

19. вересня 1905.

М. Л.

3 Бразилійскої Руси.

Право виборче.

В падолисті м. р. санкці-
онований новий законъ ви-
борчий, ледво много ліп-
ший від старого, але всежъ
подбали заступники опози-
ційні, щобы і меншостямъ
запевнити сяке-такѣ число
мандатівъ. Але най си оно
буде і золоте, то такой не
принесе пожитку для на-
шого народу, бо нарід нашъ
посоєвідомлений не піймає
ваги права виборчого. В тій
цїли требабъ склакувати ві-
че, требабъ товчи зъ амбони,
і при кожній нагоді толко-
вати народови, щобы розу-
міє, що двомъ панамъ не мож-
на служити, що треба копа-
ти брати горожанськї папе-
ри і що то лежить в інте-
ресі народу брати активну
участь в всякихъ виборахъ.
Але наші люди ще завше
вздихають до нездарні ма-
чохы — Австрії і аві снить
ся їмъ натуралізоване. Не
знаю, чи хто завдававъ собі
труду поучити нарід в тімъ
напрямі, але я вже досыть
наговоривъ ся в кількохъ ко-
лоніяхъ, однакъ показуєсь,
що самъ головою муру не
розібю, та що оно не такъ
легко рушати руску коло-
ду, хотьби і соединеними
силами.

Тільки натуралізовані мо-
жуть старатись о цертіфі-
катъ виборчий, але тихъ фор-
мальностей поки-що не кон-
че строго домагають ся і
уважають за натуралізова-
ного кожного, що ся впише
на листу виборчу. А власне
черезъ тое усувають ся на-
ші люди від голосованя.
Чого они очікують від Ав-
стрії, самъ не розумію. Де-
які мріють, що ось туй-туй
такойъ появиться ся небіщикъ
Рудольфъ і ушасливить весь
нарідъ своєю ласкою. Иншимъ
рівнодушна всяка робота
публична, тай живуть такъ
з дня на день, не предчу-
ваючи, що такимъ поступо-
ванемъ наносять собі шкоду,
тай неславу рускому імени.
Тажъ ту в республіці мана
не спадає. Ніхто не скаже,
ось Русинамъ діє ся кривда
— требабъ і на нихъ памята-
ти! Якъ самі не подбаємо
о себе, то певно ніхто чу-
жий. Любі країни! тажъ
знайте о тімъ, що за вами
обізваєсь хибавъ тільки вашъ
заступникъ, а певно ніхто
иньший; но дежъ ви можете
мати свого заступника, якъ
не хоче користати зъ пра-
ва виборчого. Жалуете ся,
що оплата за шакри надто
висока, що податокъ шкіль-
ний несправедливий, бо і
такъ діти ваші не користа-
ють зі школи публичной в
наслідокъ викладу в чужімъ
язиці, тай зъ причини надто
великого віддаленя кольо-
нії від міста; відтакъ жалу-
єте ся на бракъ дорігъ возо-
вихъ і таке инше, але хтожъ
ту відізве ся за вами, якъ
ви не маєте і не стараете
ся о своїхъ заступниківъ?

А чижъ суд повітовий і ко-
місаріятъ поліційний обе-
джені людьми прихильними
для васъ, чи числять ся зъ
нами губернія, сли має на-
мачальні докази, що руский
нарідъ то чинникъ пасивний?

Ось наведу оденъ приміръ
зъ Ріо Кларо. В минулѣмъ
році відбулись вибори суду
місцевого і на судівъ вибра-
ні 3 Бразиліяни і 1 Полякъ,
а зъ Русинівъ ніхто! Чому?
Бо явилось Русинівъ вибор-
цівъ тільки п'ятьохъ, накопи
Поляки віддали голосівъ
близько сотки, хоть іхъ на
Р. Кларо о много менше
від Русинівъ. Бразиліяни бу-
либъ голосовали на одного
Русина дуже схотно, а вре-
пшті і Поляки не булибъ про-
тивні, божъ арестінь поваж-
ну масу населеня творять
Русини; але зъ кимъ же ту
пактовати, накопи явилось
на місце вибору тільки 5 х

руських виборців? А то відібе ся на вашій шкірі, бож прецінь розумієте, що та кой свій скорпіе відізве ся за своїм, як чужий. Ось приміром, податки мунісіпальні накладає рада мунісіпальна, а чи ви маєте там своїх представителів? Правда, що ще не платате податку за шакри, бо на разі стягають ослату за них, але колись і тоє наступить. Но всеж такой платате посередний податок. А він лежать ось в тім: Держава, губернія і мунісіпіом накладають податок на венди і на ксякі ремесла; се податок незвичайно високий, тож вендирі і ремісники підвиспають ціну на своїх товарах, значить ся: такой ви, кольоністи, оплачете податок. Або ось приміром половина податку мунісіпального призначена на поправу доріг і мостів; чи думаєте, що дадуть вам хоть одного вендина на ваші дороги і мости, сли не маєте свого представителя, котрий би попер вашу справу?! Як оне в мунісіпіом, так само в губернії і в цілій державі. Сли ви причините ся своїми голосами до вибору послів до конгресу, а в репті сли ваші голоси заважать в виборі висших урядників, то они хотьби навіть Бразиліани пам'ятати будуть і на вас, бо в противнім разі ви моглиб стати при слідуючих виборах против них.

Вкінці вертаю до пояснення нового закону виборчого. О стілько добрий, що меншість zapewнила собі мандати, а то через тое, що голосує ся кумулятивно і всюда о оден мандат менше, як призначено. Се ось так: Приміром котрийсь зі Стаків має 5 мандатів, то виборці голосують лишень на 4-ох, а як хто хоче, то може віддати всі 4 голоси на одного. В той спосіб zapewнила собі меншість оден мандат з кожного стану — отже опозиция має запевнених 20 мандатів до федерального конгресу.

Новий закон ще є остілько користний, що вже з гори знає ся число виборців, бо кождий очий мусить на рік перед періодом виборчою вписатись до лісти виборчої і на тій підставі дістає цертіфікат виборчий важний до всяких виборів на цілий період виборчий, то є на 4 роки. Але ще не в тім користь. Перше подавала комісія виборча незвичайно довгу лісту голосовавших, що в дійсности не було правдою — тепер така махінация на ширшу скалю під стислю контролею опозиційної партії не можлива.

Однакож сей новий закон для Русинів трохи не вигідний задля деяких формальних вимог. Перше кождий 20 літний потрудив ся на місці вибору і голосував. Тепер домагатись муть цертіфікату, а такой осягнути може тільки письменний. Стараючи ся о цертіфікат мусить в означнім терміні написати, так зване, рекіремент в очах комісії — ро-

зуміє ся в бразильскім язичі. Неуміючий язика мігби собі відписувати з приготіваної картки, але всеж треба хоть що трохи пучити ся в дома, щоб не надто пооблудити.

Сим новим законом виборчим ще такой заповнила собі партія управляюча дальше реґетоване, однак по справедливости належалоб знести всякі лісти, а натомість запровадити загальне тайне голосоване.

С. П. Курятиба, Парана.

Що чувати вь свѣтѣ.

Мѣж Шведами та Норвежцями нарешті прийшло до згоди. Норвегія зосталась самостійною державою. Норвежці дуже задоволені такимъ результатомъ конференції и хоч и признають, що за богато заплачали за свою самостійність, але за те осягнули свою мету без войни. Варто уваги, що вь той часъ норвежскій часописи, заняті не стілько договоромъ мѣж Швецією та Норвегією, стілько тымъ, який державный ладъ має бути вь Норвегії: республіка, чи конституційна монархія. Поки що, державними справами заправляє такъ званий „сторонігъ“, рада складаюча ся зъ народныхъ заступниківъ.

На Угорщинѣ повстали великій заворушення. Венгры хотять вибороти собі більшу самостійність; вони хотять мати окреме войско, окремый парламентъ (соймъ), незалежний відъ австрійского уряду, впровадити по всѣхъ урядовыхъ институціяхъ мадярську мову замѣсть истинною нѣмецкою. Але мѣж самими мадярами не завжди приходять до згоди. Роботники хотять, чтобы вь новой автономной Угорщинѣ було загальне виборче право, чтобы такимъ чиномъ и бѣднѣйшій версты люду мали спромогу брати удѣль вь політичному житю краю. Зъ цемъ не хочуть згодити ся маючий класъ, особливо мадярскій магнаты, котрий не хотять нѣчого и слухати про загальне виборче право. За помочек народу вони хотять вибороти собі автономію, але відсунути народъ відъ удѣлу вь урядѣ. Черезъ те ихъ боротьба звелась на интриги при дворѣ цѣсаря Франца-Йосифа. 30-го вересня графъ Чакі, президентъ магнатівъ, мавъ аудієнцію у цѣсаря, але до чого тамъ у ихъ прийшло, то не знати.

Мѣж тымъ боротьба мадярскихъ партій мѣж собою становить ся що-разъ острѣйшою. Націоналісты (партія магнатівъ, инакше зове ся „коаліційна“ партія) сильно ворогують зъ соціалістами (роботничья партія). 27. вересня декілько тысячъ соціалістівъ демонстрували передъ Клубомъ Незалежности, де вь той часъ коаліційна партія

мала нараду. Коаліціоністы, боячись, що соціалісты мають замѣрь протиснути ся вь клубъ, стали тѣснимъ натовпомъ у головныхъ дверей и почали лаять демонструючихъ робітниківъ. Черезъ те скоро прийшло до бійки, вь которой 20 або 30 душъ зостались болѣшь меншь тяжко побитыми. Поліція скоро розогнала демонстрантівъ. На другій день вь университетѣ студенти націоналісты напали на трехъ своихъ товаришівъ, вѣдомыхъ за соціалістівъ, и побили ихъ. Після того, бѣля 300 душъ студентівъ націоналістівъ пошли демонстративно черезъ мѣсто до ппштаю одѣдати тыхъ своихъ сторонниківъ, котрий зостались день передъ тымъ побитыми, якъ лаяли ся зъ робітниками. Студенты націоналісты вимагають, чтобы усѣ студенты-соціалісты були выключені зъ школъ.

Зъ Будапешта пишуть вь нѣмецкій часописи, що вь провинції зновъ почали ся великій заворушення. Вь нѣч на 27. вересня вь Сеґединѣ було велике політичне зобрание, котре поліція розогнала, причѣмъ не обійшло безъ бійки. Багато зосталось арештованими.

29. вересня підъ сходцями готелю, де спали представники народу коаліційной партії, знайдено такъ звану „пекольну машину“, себѣ-то бомбу, до котрой прироблено такий механізмъ, що вона може експлодувати вь той часъ, вь який схоче той, хто єъ положивъ. Австрійскій урядъ зробивъ розпоряджене, чтобы войско було змобілізоване и готове на випадокъ загального повстання на Угорщинѣ.

Капштадъ (вь південной Африцѣ). Англійскій часописи тутъ оголосили страшний подробицѣ ганебного поводження нѣмецкихъ жовнѣрівъ відносно повстанцѣвъ-туземцѣвъ. Вь донесеню, котре дали Буры и підписали, говорить ся, що жовнѣры вѣшаютъ и стрѣляють жѣнодь и дѣтей, пораненихъ туземцѣвъ вони такожъ застрѣлюють, чтобы увольнити себе відъ клопоту зъ-за нихъ.

Заворушення вь Росіи.

Рига (вь півночно-заходной Росіи), 20. Днесъ о 3-ій годинѣ рано бувъ зроблений добре zorganizований нападъ на центральну вязницю. Метою его було увольнене двоохъ політичныхъ вьзнѣвъ. Для того 100 душъ революціонерівъ перелѣзли разомъ черезъ муръ вьзницѣ, поперегинали телеграфічній та телефонової дроты, и звязали 2-хъ вартовыхъ, мѣж тымъ якъ трое, котрий хотѣли супровити ся, вѣдали пораненими. Тоды вони повиламували дверѣ у камерахъ, де знаходилось тихъ 2 вьзнѣвъ и звольнили ихъ. Остатній суть проводирѣ мѣсцевого революційного руху. Три

полісмены погнали ся за двома увольненими, причѣмъ вони стрѣляли вь нихъ. Тѣ, утѣкаючи, такожъ відповѣдали выстрѣлами и вбили одного полісмена. Полісмены арештували якихъсь двоохъ людей, мѣж тымъ якъ революціонеры вѣсь поутѣкали.

Зъ Берлина відъ 27. вересня доносять, що „батьюшка царѣ“ відправивъ вь Сибѣрь 3 тысячъ своихъ „дѣтокъ“, матрозівъ, що брали удѣль вь заворушенняхъ вь Севастополѣ та Либавѣ.

Земскій конгресъ, котрий доперва зобравъ ся вь Москвѣ, погодивъ ся на політичнымъ програмѣ, вь котромъ мѣж иншимъ заключають ся слѣдуючий вымоги: порівнане селянства вь правахъ зъ усѣми другими класами суспільства, знищене урядовою сваволѣ надъ громадянами, гарантія права волѣ совѣсти, волѣ вѣры, волѣ слова, волѣ друку, волѣ збирати ся на вѣча, волѣ закладати сиблкі и організації. Скасоване паспортной системы, скликане національного зобрания, котре буде брати удѣль вь выдавництвѣ законівъ, заведеня контролѣ надъ дѣяльностью высшихъ урядовцѣвъ, віддѣлене правничого міністерства відъ другихъ урядовыхъ институцій, незалежність судцѣвъ и знесене выимкового стану вь краю. Далѣ вь програмѣ говорить ся про необходимость выборовъ до державной рады на подставѣ загального безпосередного виборчого права.

На Кавказѣ Татары зновъ помирили ся зъ Вѣрменами, и хатня война улягла ся. Шкода, яку причинили тѣ заворушення, выносятся багато сотъ миліонівъ рублѣвъ, и ще и доси не може бути вырахована. Знищено 3412 нафтовыхъ жерель, згорѣло богато селъ и майже цѣле мѣсто Баку. Причиною тыхъ розрухѣвъ зьявляеть ся не стілько фанатизмъ Татаръ, скілько злодѣйска політика російского уряду, котрий не схотѣвъ принять завчасу мѣрь проти Татаръ. Урядъ хотѣвъ, чтобы Татары троха „привчили“ Вѣрменівъ, котрыхъ вѣднѣ вважає за „бунтовщиковъ“.

Петербургъ. По довгой и статеchnой нарадѣ на мітингу 26. вересня студенты мѣсцевого университета ухвалили зновъ розпочати студію, „бо відкритый университетъ страшнѣйшій и небезпечнѣйшій для самодержавія, нѣжъ страйкуюче студентство“ — говорило ся вь резолюції мітингу.

Вь протязѣ 5-ти годинъ 2000 студентівъ вели нараду вь салѣ университета, де бувъ повѣшений новий портретъ царя, бо старий зоставъ роздраный студентами 20-го лютого того року. Речники промовили цѣлый рядъ революційныхъ промовъ. Майже вѣсь речники належали до соціалістичныхъ та революційныхъ партій. Вони рѣшучо и відкрито высловлювали ся проти „зловѣйского

самодержавія“. Нѣ оденъ не высловивъ ся за урядъ. Вѣсь студенты вь оденъ го-лось ухвалили означити „реформы батьюшки-царя“, якъ безвѣстидне ошуканство, и признали необходимость дальшого веденя агітаціи проти самодержавія. Мітингъ закончивъ ся спѣвомъ революційныхъ пѣсень.

Вь Ковнѣ при експлозії бомбы вь мѣщевомъ парку зостали тяжко поранені начальникъ поліції и три полісмены. Той, що кинувъ бомбу утѣкъ.

Холера.

Помещѣ холеры вь Нѣмеччинѣ зовсѣмъ перестала. 27. вересня занотовано було 5 новыхъ випадківъ холеры, зъ нихъ було 3 випадки смерти, 28 вересня було 2 випадки холеры и 1 смерть, 29 вересня тільки занотовано було одного хорого на холеру, але и той уже одужавъ, и після того не було ще и до днесъ жадного випадка холеры.

Вечерок з ТЕАТРАЛЬНИМ ПРЕДСТАВЛЕНІЕМ в Hazleton, Pa.

Дня 4-го Септем. с. р. в Мекаду хор утримував балъ, полученій з концертом і театральним представленням драми „Хто винен“.

Концерт і представлення випали дуже добре. Хор добре з'організований п. М. Бабійом, що може повеличатись своєю працею, бо еще і року не є в Мекаду, а вже потрапив з'організувати такий хор і аматорський кружок, що не лиш в Мекаду, але на цілу Гейзелтонську околицю заслужив собі на похвалу, так як в тій околиці ніхто ніколи щось подібного не бачив і не чув.

Около 10 год. вечер піднеслась занавіса, о. Мевецкий проговорив до гостей кілька слів, пояснив значіне концерту і театрального представлення та попросив тихо заховуватись, що они і зробили. Відтак хор відспівав „My Country“ дуже добре, що зробило дуже горне вражене так на наших як і присутних тут Американців. На другим виступі відспівав хор псал. „Коль Славен“ також добре та „Ой пійду я до млина“. А що найліпше мені і гостям сподобалось зісліву то хор сколярів молитви „Боже Великий Єдиний“, ком. Миколи Лисенка. Сеся пісонька кожного Русина тронула до серця і плесканням не було кінець. 163

Незадовго піднеслась занавіса і гості побачили „Марійку“, як увивалась похаті з мітлою, займаючись прятанем в хаті. Ролю тую відіграла п.на А. Шквір. Гості дуже дивувались, що она так сьміло і відважно та з відповідними рухами потрапила віддати свою ролю. Чути було від декотрих, що ніхто не сподівався, аби она так потрапила забавити гостей. Я їм відповів: От бачите, що зна-

чать школа! Найліпше відзначилась она в сьбіві і танцю; коли сьбівала „А я люблю Петруся“, музика єї пригравала, а она танцювала на сцені. Ролю Івана відігрив п. С. Гавриш також добре; представляв він селянского парубка, котрий на силу хотів женитись з Марійкою, та через тое, що она ему відмовила, убив єї з револьвера. Ролю Чайки відігрив п. С. Поступак, 20 літний муштина, але знаменито удав старого батька Марійки. Сей молодець буде колись дуже здібним актором; пізнати се по его рухах і охоті до праці. Ролю Олени, матери Марійки, відіграла п.на А. Рондоль; також добре. Ролю Петра, жениха Марійки, відігрив п. А. Капітула. Роля сего актора майже найтяжша, бо аж три зміни має в своїх виступах і удає веселого, розпачливого, а вкінці божевільного. Помимо того, що п. К. перший раз бачив і грав театр, мож сказати, що відігрив свою ролю знаменито; колись буде з него також добрий актор. Ролю І. Свата відігрив п. М. Гаталович, а ІІ. Свата п. І. Капан, який найліпше відзначив ся в п'яцкім виступі; тоді гості немало насміялись та наплекались. Поліпая відігрив п. Ів. Когут, також добре. Словом всі аматори дуже добре списались. Честь таким щироруским патріотам та патріоткам з Мекаду; честь і таким дяко-учителям, що старають ся о просьвіту і підвигнене із темноти руского народу.

Біда лиш, що наші люди на тім не хотять розумітись та если дістануть чоловіка, що хотів би їх на праву дорогу провадити, не все хотять его послухати, а навіть пошанувати за его працю. Нашому Русини зразу всьо добре, а як дечого трошки поляже, то ему вже не треба школи, бо він вже всьо знає. П. М. Бабій не є еще року в Мекаду, а чуем, що многі люди повстали против него. Особливо тичить ся се Русинів угорскихъ, котрим нічого не треба, ні школи, ні сьбіву, ні театру, а треба лиш, аби їм їх кантор в кліросі бечав. А „польского“ сьбіву їм не треба. От чи не дурнота то?

Мушу згадати еще про хор з Мекаду. У нас в Гейзелтоні на Нр. 6, дня 17. Септ. відбулось посьвячене новомальованой церкви, 3-х ризів, двоох хоругв і 4-ох сьвічників. Тому то о. Сабов і Рада церковна запросили до нашої церкви хор з Мекаду на Службу. Хор дуже добре відспівав Сл., а в Понеділок 18-го Септ. відігрив драму „Хто винен“ з концертом. Гості се у нас перший раз бачили, але дуже їм се було до вподобу і припало до серця, так що члени читальні просили п. М. Бабія чи би він не був ласкав приїздити до них бодай раз на тиждень до читальні, учите їх хорального сьбіву і театрального представлення. Як довідаєм ся від сьпіваків з Мекаду, то незадовго гадують відіграти „Зимченого Юрка“. Певно що і до нас загостять знов деколи і представленням.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головний } КОНСТ. КИРЧОВЪ,
председатель } 140 Essex Str.
Jersey City, N. J.
Головний } С. ЯДЛОВСКИЙ
секретарь } Box 76,
Jersey City, N. J.
Головний } АЛЕК. ПАРШОНЬ,
касиръ } 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ихъ вступники:
Место председателя.....С. Митренко
OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря.....Иос. Кулячий
BALTIMORE, Md.
Заст. касира.....А. Яковичъ
MC ADOO, PA.

Радий:
А. Валаский.....St. Louis, Mo.
А. Семанский.....Trauger, Pa.
К. Кобанъ.....Olyphant, Pa.
Ал. Сороса.....Plymouth, Pa.
Иванъ Париякъ.....Terryville, Conn.
Ив. Севяло.....Jessup, Pa.

Ихъ вступники:
Ив. Посипанко.....Mc Aduo, Pa.
Ник. Домбровский.....Eleanor, Pa.

Контрольная комисија:
О. А. Улицкий.....Ansonia, Conn.
Мик. Турковский.....McKees Rocks, Pa.
Ив. Ворганъ.....Mt. Carmel, Pa.

Головний организаторъ:
о. Н. Подгорецкий Box 343, South Fork, Pa

ЕСЛИ на якбѣмъ плейзъ васъ е 10 до 15 Русинѣвъ а хотѣли бы ете приступити до Союза, то зложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному председателю Konst. Kucyszow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вѣнѣ вамъ дастъ близшій поясена и пришле потрібнй рѣ и.

Вѣдзтва.

Взѣмае ся всѣхъ пп. секретарѣвъ „Союза“, котри ще не заплатили за календарѣ зъ 1905 р., щобы сейчасъ послали належитѣсть за розпроданй календарѣ на адресу Rev. N. Strutytsky, Box 375, Olyphant, Pa. Нероспроданй календарѣ просимъ поки-що еще переховати у себе и не вѣдсылати, поки не дастъ ся знати о томъ въ „Свободѣ“.

Вѣдъ головного Уряду „Р. Н. С.“
К. Кирчовъ председатель.
С. Ядловский секретарь.

Ч. 668. КВІТЪ \$25.00 на двайцѣть пять долларѣвъ, котри я отримавъ за похоронѣ Федика, члена брацтва св. Ілїѣ въ Скргонѣ, Па., зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.
Олифантъ, Па., 22 вересня, 1905.
о. Н. Струтинский.

Перестали бути членами Р. Н. Союза.

- В. 1. Бунцъ Павло
Котикъ Семанъ
Мурий Василь
Марудъ Казимъ рѣ
Чаповский Антонъ
- В. 16. Мѣчмарский Павло
- В. 39. Цинъ Павло
- В. 74. Терсаначъ Михайлъ
- В. 78. Макара Андрей
Макара Андрей Бандурчакъ
- В. 81. Будагази Андрей
Бакаликъ Иванъ
Костѣвъ Стефанъ
- В. 86. Кисѣловский Николай
Бѣга Володимиръ
- В. 104. Когутъ Иванъ
Пристанъ Григорій

Въ той рубрицѣ будемо подавати имена всѣхъ, хто выступивъ зъ Р. Н. Союза, умеръ або зѣставъ вымазаный въ наслѣдѣкъ несплаченна принадаючихъ на него вкладѣкъ.

III. секретарѣ Союза вволѣтъ подавати намъ докладно, пѣсли кожного мѣтингу, имена тихъ, котри перестали бути членами Р. Н. Союза.

Рухъ

въ вѣдѣлахъ Р. Н. С.

РѢЧНЫЙ МІТИНГЪ

товариства „Зорѣ“ вѣдбуде ся въ Суботу дня 14-го Октября 1905 о годинѣ 8 ой вечерѣ у Liberty Hall, 257—259 E. Houston Str., New York. На томъ мѣтингу вѣдбуде ся рѢЧНЫЙ ОБРАХУНОКЪ касы товариства, буде ся выбрати новый урядъ, ухвалювати новы справы, и принимати новыхъ членѣвъ до товариства „Зорѣ“ и до Р. Н. Союза безъ вступнаго. Просимо, щобы каждый членъ товариства не только самъ прийшовъ на сей мѣтингъ, але щобы припривадивъ зѣ собою бодай одного своего приятеля, що еще не належитъ до товариства анѣ до Р. Н. Союза. Братя Русины, горѣтъ ся до купы, нехай не буде анѣ одного мѣжъ нами хто не належавъ бы до нашего товариства. Наше товариство въ разѣ слабости платитъ \$3.50 тыженево бенефитъ за 30 цнт. на мѣсяць, а Союзъ платитъ 600 долларѣвъ за 70 цнт. мѣсячного. Тожъ не забудѣте Братя прибути на той рѢЧНЫЙ мѣтингъ, а безъ вступного можете бути приняты до нашего товариства и до Союза. — Комитетъ:

Михайлъ Тарнавский, пред.,
Андрей Борпанъ, касиръ,
Йосифъ Шкрибайло, секр.

ТОВАРИСТВО

„Запорожска Сѣчь“ въ Нью Йорку, вѣдд. 117 Р. Н. Союза, буде принимати новыхъ членѣвъ до товариства и до Руск. Н. Союза безъ вступного въ мѣсяцѣ Октобру черѣзъ цѣлый мѣсяць. Мѣтинги вѣдбувають ся щѣ мѣсяца въ першу суботу по 15-омъ. Просимо всѣхъ Русинѣвъ зъ околищъ Нью Йорку, котри ще не належатъ до жадной организациѣ, приступити громаднѣ до нашего товариства и до Р. Н. Союза. Наше тов. выплачуе 3 дол. тыженево бенефитъ подчасъ слабости за 30 цнт. на мѣсяць, а Р. Н. Союзъ 600 дол. посмертного за 70 цнт. мѣсячного. Прощу васъ дорогой братя, памятайте на смутну годину, бо не знаете коли и яка доля кого чекае; чоловікъ нынѣ жие а завтра въ земли гниє. Въ котру сторону поиди все иншу новину чути. Неодного Русина убили при роботѣ або и такъ померъ а котѣмъ не було его за що похоронѣти, бо не належавъ до жадной организациѣ, такъ що другѣ складали ся на умершого; чи то не встыдѣ для насъ? Неодного покалѣчили при роботѣ и зѣставъ ся безъ руки або ноги. Боже, не дай такихъ припадѣкъ. А памятайте, що Р. Н. Союзъ выплачуе не лишъ посмертно, але такожъ въ разѣ калѣцтва. Упомянаю ваъ, дорогой братя, еще разъ, нехай пѣхто зъ васъ не вѣдкладає зъ дни на день, бо дуже часто нещастѣ трафляють ся. Неоденъ горворитъ: Е я еще маю часъ; другій радъ бы приступити, але нема го кому на тую дорогу навѣсти; а не вѣдъ одного чувъ емъ, що каже: О, я волю тѣ грошѣ пропити а нѣжъ маю тамъ платити, я маю свою организацию. Але не дай Боже, якъ загляне комо него остання година, що має зъ тимъ свѣтомъ розстатися, а лишає жену и дѣти дробненькѣ, тогды то его власна организациѣ не хотѣла бы похоронити, тогды то его организациѣ не заохѣтувала бы ся его женою и дѣтьми, тогды певно вѣнъ спѣмне за правдиву организацию, за товариство и за Р. Н. Союзъ, але уже буде за позно. Еще разъ вѣдзваю ся до васъ, дорогой братя Русины, не вѣдкладайте свой

часть на дальше, а лихъ свои замысли покиньте, бо коли будемо мѣсяць до организациѣ приступити, якъ будемо въ грѣбѣ гнѣти? А, братя, тогды буде за позно. Приступайте громаднѣ до чашного товариства, а мы васъ приймемо. Любѣмъ ся взаимно и руки собѣ подаймо. Мѣтинги вѣдбувають ся въ кожду Суботу по 15-омъ подѣ ч. 46 Avenue A въ Нью Йорку.
С. Смолякъ, секретарь.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює бр сѣв. Андрея Первозв., в Союзѣ вѣддѣл 66, в Нью Йорку на горѣ міста, в Суботу 7-го Октября 6. р., в гали п. Михайлика, 1341 Ave. A. Початокъ о годинѣ 7 ой вечер. Вступ 25 центѣвъ від особи. Просимо ньюйорскихъ и доохреснихъ Русинѣвъ взяти численну участь в забавѣ зъ нами. За щиро-руську забаву рѣчуть Комитетъ:

Іванъ Лазорникъ, председат.,
Григорій Пиртко, касиръ,
Андрій Павликъ, секретаръ,
413 E. 72-nd Str.,
NEW YORK, N. Y.

ПОВѢДОМЛЕНЕ.

Тов. „Запорожска Сѣчь“ въ Нью Йорку, вѣдд. 117 Р. Н. Союза, устроює БАЛЪ въ суботу, дня 28 жовтня, 1905, въ Либѣрти Гали, подѣ ч. 256—258, Houston Str., на котрый запрашаємо сердечнѣ всѣхъ чесныхъ Русинѣвъ прибути. Початокъ балю о год. 7-ой вечеромъ. Вступъ вѣдъ особы 25 цнт. За добру музыку рѣчуть КОМИТЕТЪ

Данило Галицкий, председат.,
Михайло Ханачѣвский, касиръ,
Симеонъ Смолякъ, секретарь.

БАЛЬ, БАЛЬ!

Нечуваный Баль!

Чи чутѣ? Нечуваный! Бо той баль устроюють славнѣ читальняники зъ Микісракъ и Питсбурѣ.

Баль буде 23-го Октября с. р. в новѣй гали в McKees Rocks, Pa., тамъ де бувъ баль славный брацтва св. Димитрия.

Просимо всѣхъ нашихъ приятелѣвъ.
Мик. Турковский, Изидоръ Костюк, Евтихий Бодак, Иванъ Баган, Павло Каршневич, Мик. Попѣлъ.

БАЛЪ!

Дня 7-го Октября с. р. вѣдбуде ся въ нѣмѣцкой гали на другѣй улицѣ на доходѣ гр. кат. рускои церкви св. Іоана Крестителя въ Монесенъ, Па. Великий Баль. Запрашаємо всѣхъ чесныхъ Русинѣвъ и Русинки. Музыка буде куже добра. Початокъ балю о годинѣ 2-ой пополудни. Вступъ для мужчинъ 50 цнт. Для дѣвчатъ и женъ вступъ вольный.

КОМИТЕТЪ:

Александръ Горошакъ, пред.,
Даниль Федорчакъ, секрет.,
Максимъ Крейницкий, касиръ.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює братство сѣв. Косми и Даміана дня 28-го Октября, в Суботу вечеромъ, в гали на High Str., Ansonia, Conn. Початокъ балю о 7-й годинѣ вечер. Вступ 25 цнт. На той баль запрашаємо всѣхъ Русинѣвъ мѣсцевихъ и околичнихъ взяти численну участь. Музыка буде знаменита; напитки и перекуски всякого рода зъ виняткомъ парухи.

Якъ вѣдомо Русинамъ зъ Ansonia, Derby, Shelton i Seymour то 4-го Липня, 1904 р. мы заложили бр. сѣв. Косми и Даміана. Бр. се е молоде, але важне. В нашихъ бр. суть люди двоюкого пола, т. е. мужичини и женщини. Братство наше виплачує 5 дол. тыженево за помощи в разѣ слабости; вклады мѣсячнѣ дуже приступнѣ, бо лишъ 25 цнт. на мѣсяць. Братство наше істнує лишъ оден рік, однакъ має поважно число членѣвъ, близько 200.

На балю будемо принимати новихъ членѣвъ, тожъ кличемъ до васъ, Русини, ставайте в рядѣ, бо в лучности сѣмѣ.

За добру музыку и забаву рѣчуть КОМИТЕТЪ:

М. Пелехъ, председатель,
Е. Горбалъ, секретаръ.

— ФІЛАДЕЛФІЙСКА читальня устроює вечерокъ зѣ свѣдами и декламаціями въ Суботу дня 14 Жовтня 1905, въ Grand American Hall, подѣ ч. 622—4 So. 4-th Str. Початокъ о 7-ой годинѣ вечерѣ. Буде грати руска музыка. Вступъ 25 цнт. Женщинамъ вступъ вольный.

ВИКАЗ ЖЕРТВ на „Народный Фонд“ в Америцѣ.

1) На хрестинахъ у п. Петра Шкварчи в McKees Rocks, Pa. зѣбрали Евтихий Бодак и Антін Каниа на Руску Бурсу \$7.00. На ту красну офіру зложили: \$1.00 Петро Шкварча; по 50 цнт.: Дмитро Порада, Антін Каниа, Иванъ Мигатюк, Ілько Петришин, Николай Мигатюк, Захаръ Тизбѣр; по 25 цнт.: Евтихий Бодак, Антін Пивторак, Тимко Хорошак, Иванъ Книш, Ілько Тизбѣр, Андрій Книш, Павло Гѣра, Онуфрій Гѣра, Тимко Шкварча; 20 цнт.: Якимъ Вариха; по 10 цнт.: Даниль Гарбера, Иванъ Спакъ, Павло Тилѣшакъ, Иванъ Бобакъ, Петро Каниа, Василь Фецыки.

2) На хрестинахъ у п. Андрія Пелехача в Hazleton, Pa. зѣбравъ Теодоръ Поливка \$3.13 на Народный Фонд. Имена жертвующихъ суть: \$1.00: Зюзанна Пелехач; 73 цнт.: М. Мардиняк; по 25 цнт.: Теодоръ Поливка, Пант. Галецкий, Юліанъ Перог, Андрій Пелехач; 20 цнт.: Василь Долиняк; по 10 цнт.: Федоръ Макарик, Антін Лопушанский.

3) На хрестинахъ у п. Е. Поступака в McAdoo, Pa. зложили на Руску Бурсу на руки п. Михайла Бабія слѣдующіе особи: \$1.00: Д. Капитула; по 50 цнт.: П. Бурчинъ, Ілько Захаръ, Е. Поступакъ, С. Поступакъ, М. Бабій; по 25 цнт.: Гр. Вовчакъ, Н. Присяжний, Иванъ Лушъ, Павло Рифонъ, Ів. Федашко, П. Поступакъ; разомъ \$5.00.

4) На весѣлю у п. Даниля Баланди в Sayre, Pa. зѣбравъ п. Григорій Ковалевичъ на Руску Бурсу \$2.20.

5) Тов. Руск. Патр. в Priceburg, Pa. 70 цнт.

Многая літа всѣмъ трѣмъ новоокрещеннымъ дітямъ и новосѣчаній парѣ! Дай Боже здоровья тимъ що офірували и тимъ що зѣбрали!

За Народный Комитетъ
о. Іванъ Велигорский, секретаръ,
112 Beaver Str.,
NEW BRITAIN, CONN.

Сердечна просьба.

Дорогий Братя и Сестры въ Христѣ, члены Р. Н. Союза и взагалѣ всѣ Русини въ Америцѣ!

Удаємо ся до Васъ зъ нашего братства о помѣчь для нашего брата и секретаря Р. Н. Союза вѣд. 73. Братя и Сестры! Вы певно читали неразъ въ „Свободѣ“ за п. Ивана Прегона якъ вѣнъ, будучи здоровымъ, не жалувалъ жертвувати на бѣднѣхъ, на народный цѣли, рускѣ бурсы и т. п. Теперъ той самъ Иванъ Прегонъ тяжко захворювавъ на гостецъ за очѣ и вже 5 тыжнѣвъ мигнуло якъ зъ лѣжка не встаетъ. На добавокъ нема надѣѣ

на прутке выздоровлене, а вѣнъ має жѣнку и дробнѣ дѣточки! Грошѣ, якѣ мавъ, пошли вже на докторѣвъ и лѣкѣ, дома лежати годѣ, бо лѣкарѣ не лечуть лѣчи- ти сѣмѣ грошею наслѣдкомъ чѣго мусять ити до шпиталю, а его жѣнка та дѣточки остають на ласку и не ласку добрыхъ людей. Братя и Сестры! П. Ив. Прегонъ заслуге на се, щѣбъ ему помогти, а его жѣнцѣ и дѣтемъ отерти слѣзѣ, понеже богато доброго здѣлавъ для Р. Н. Союза. Вѣнъ не лишъ щѣ самъ належитъ до него вѣдъ 8 лѣтъ, але притягнувъ много членѣвъ и зѣ-организувавъ 4 вѣдѣлы Р. Н. Союза: въ Пасейку, Н. Дж., Правиденъ, Антоне и Мѣнвилъ, Р. І.

Щѣ оденъ примѣръ: въ Нью-Йорку померла недавно одна вдова, полишивши мѣжъ чужими людьми и безъ жаднѣ опѣки малу дѣвчинку. Коли п. Ив. Прегонъ дознавъ ся про те, нохавъ до Нью-Йорку тай пригорнувъ дѣтя до себе, помимо гуртка своихъ дѣтей. Дѣвчинка и донынѣ выхѣує ся въ него, вмѣе читати, писати и молѣти ся по руски, а вѣнъ спѣкує ся нею. Ось за-для сего просимо васъ Бр. Русины, поратувати брата въ нещастю и не дати погибати его родинѣ. Всѣ одного споможемо легко! За всякій датки дякуємо напередѣ въ имени хорого и его жены та дѣтей.

Просимо посылати жертвы на такую адресу:

Mrs. Mary Pregon,
291 Oak Str.,
Providence, R. I.

Свѣдѣки и члены Р. Н. Союза вѣд. 73, Providence, R. I.

Михайло Борисъ, председатель,
Иванъ Глива, Никола Стѣльмахъ,
Михайлъ Андрецъ.

Народный Комитетъ зъ своей стороны поручає ласкавой опѣцѣ находячѣго ся въ потребѣ чесного брата нашего и проситъ чимъ скорше подати ему руку помочи въ его нещасливѣмъ положеню. Ану Братя, скиньтесь по пару центѣвъ! Громада одного за-поможе въ бѣдѣ. Се нашъ обовязокъ христѣанский и патриотичный.

За Народный Комитетъ
о. Ів. Велигорский, секретарь.

— ХТО посылаетъ грошѣ до Р. Н. Фонду, то найпише на чеку, або моніордерѣ А. Sharshon, (Shamokin, Pa.), а той чекъ чи моніордеръ най зашле до о. Велигорского.

Такъ само, хто посылаетъ грошѣ до Р. Н. Дому, найпише чекъ чи моніордеръ на имя А. Sharshon, (Shamokin, Pa.), а той чекъ най посылаетъ до о. Струтинского, бо п. Иванъ Глова выѣзжаетъ до краю и дѣлятого на его мѣсце касирѣ Р. Н. Дому и Р. Н. Фонду ставъ п. А. Паршонъ.

„З О Р Я“,
найлѣпшій цигаретовй наперѣкъ старого краю, зъ продажи цѣна въ 5 центѣвъ на Рускѣй Народнѣй Фондѣ въ Галичинѣ.
Пачка по 2, 3, 5 и 8 центѣвъ. Для сторяковъ 40 процентѣвъ оусту.
Головний складъ у С. Шараневского 507 E. 13th Str., door 5, New York, N. Y.

Збирайте грошѣ НА РУСКУ БУРСУ въ Йонкерсъ, Н. Й.

и засылайте на адресу:
Rev. John Velyhorsky,
112 Beaver Str.,
New Britain, Conn.

ШУКАЄ МІСЦЯ.

Вправний, молодой дяк, василѣанской школы, зъ Галичини. Може зняти ся такожъ школою дітей, якъ і хоральнымъ сѣпвомъ. Зголошена зъ поданемъ условій проситъ прислати на адресу:

Y. K., 133 Clinton Str.,
40-41 NEW YORK, N. Y.

На продажѣ!

Часть готовкою — рѣшта на сплату

Берлинский и др. кочѣ, гумовый обручѣ,

Караваны и погребовѣ қары, погребовѣ возы,

зъ гумовыми обручами.

у

P. F. Gordon's

Фабрицѣ Возѣвъ

323 Green str., North End, Scranton, Pa.

ПРОТИ ОГНЯ,

одомокой славянской агентъ въ Ланована Кавити.
JOHN A. KOMARA,
напротивъ словенского постела,
157th OLYPHANT, PA.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙНЪ

Трѣни вѣдхѣтъ зі Скргентонъ в будні дѣи від 1-ой до 6-ой рано щѣ година, а від 6-ой рано до 12-и в ночи по 20 минут. В Недѣлю вѣдхѣтъ трѣни від 1-ой рано до 7-ой година, в від 7-ой рано до 12-ой в ночи по 20 минут. Від 3.20 до 6.40 пополудни трѣни ходѣтъ по 10 минут. До Валксбѣри дѣе трѣни всего 41 минут, а экспресовѣ, що вѣдхѣтъ зі Скргентонъ (крімъ Недѣль) о 6.36, 8.16 и 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополудни дѣе лишъ 33 минут. Наши қарѣ ідуть до Нейотъ Парку и Питтерборѣ. Мы перевозимо такожъ пазука.

B. F. WYLY, jr. traffic manager.
Scranton, Pa.

Цѣкавы книжки

- * Америка 15 ц.
- * Американский шляхѣтъ 15 ц.
- * Ангелъ та пустыня и другѣ рѣчи 15 ц.
- * Борба клясъ и чѣму робѣтники организують ся 15 ц.
- * Весела книжочка зъ образами 30 ц.
- * Грѣхъ и истѣри православноі мѣси въ Америцѣ 10 ц.
- * Дѣло про звѣрѣта 30 ц.
- * Дѣѣ лѣвады и т. п. С. 5 15 ц.
- * Дѣло про правъ и суды въ Сполуч. Державахъ 10 ц.
- * Дорога любви, то Божа дорога С. 6 15 ц.
- * Живѣдѣніе 10 ц.
- * Журналъ 15 ц.
- * Житѣ, зарѣбки, организациѣ и т. п. въ Спол. Державахъ 15 ц.
- * Зубъ за зубъ 10 ц.
- * Казки про Жидѣвъ 15 ц.
- * Капиталъ и праця 15 ц.
- * Конституція Спол. Державъ 10 ц.
- * Книжка Рахункова 50 ц.
- * Марія 10 ц.
- * Незверенный Грѣшникъ 20 ц.
- * Народный рухъ австро-угорский Русинѣвъ 15 ц.
- * Образки и загадки 10 ц.
- * Образки въ Америцѣ 10 ц.
- * Оповіданя 15 ц.
- * Про вѣдступниковъ вѣдъ рос. правѣ 10 ц.
- * Провѣдникъ руско-английский (глумачѣ) 50 ц.
- * Про нутро землѣ 25 ц.
- * Подземный скарбы 25 ц.
- * Покуса 10 ц.
- * Розмова Полика, въ Русинѣмъ 10 ц.
- * Руско английский словарь 20 ц.
- * Религійный вѣроваия старинныхъ народѣвъ 20 ц.
- * Смерть 10 ц.
- * Стародѣний казки та оповѣданя 15 ц.
- * Старѣшъ Шевченко 15 ц.
- * Тимко Гаврилѣвъ 15 ц.
- * Хто въ чѣго жие 15 ц.
- * Якъ то е люде на землѣ, въ 90 образами 50 ц.

Тимъ, що схѣчуть зняти ся рѣс-продажѣмъ повнѣшихъ книжѣкъ дѣмо добрый процентъ.

Безъ грошей не вышлемо книжѣмъ нѣному.

Адресъ:
„СВОБОДА“ BOX 353, SCRANTON, Pa.

Надіслане.

3 Gimli, Man.

Москвофульська політика!

Ми няше підписані по-становилисьмо розкрити перед рідними нам костію і кровю братами Українцями, москвофульську політику, котра появилася в нашій кольонії як яка зараза, або як струпи на чистім тілі канадійської Русі, при помочи передвічних наших ворогів, русинодів, кацапів і їх прихвостнів. Ми не маем на думці тут боронити незалежних попів, а ганьбити православних (бо з них кождий має голову на карку), але чуюсь обовязаними стати на против підлого веденя політики і то зовсім безсторонно, без ріжниць, чиб сей був уніят, чи незалежний, чи царославний. Котрі із понизше наведених так дуже розпадають ся за нами, то ми їм скажем, що то дармо, бо ми у вільнім краю і вільні люде, то нам вільно дати утримане сьвященникови якому ми самі схочем. Ви бийтесь, а ми будем користати з сего, а если знайдуть ся між нами такі, що дадуть ся одурити, то таких можете собі тримати, а нам з них нема жадної користи, бо она лише встид та ганьбу приносять для Русинів, сіючи незгоду, займаючи ся сплетнями. Таких можете си провадити, як „той“ медведя, при помочи кільця в ніздрях, але і той медвідь коли увидить самого цигана, то часом кине циганом в болото, аж му лапцух з рук випаде, а сам увільнить ся; тай і з вами щось подібного може статись.

Ми чули нераз сьв. Євангеліє і самі его читаем, то знаходимо слідуючі слова: „Тако да просвітять ся сьвіт ваш пред чоловікі, яко да видять ваша добра діла і прославлять Отца вашего еже на небесіх. Сьв. Матфея 5. 16.“ Але де тих добрих діл шукати, щоб мож собі з них взяти примір, коли тут до нас приходять такі, що до них сьміло сказати можемо слова св. Ап. Павла: „Во законі хвалиши ся, а переступленем закона безчестуєш. Ко Рим. 2. 23“. От на пр. недавно був у нас о. Я. С., на прозьбу двох москвофулів, а люде з цїкавості пішли подивити ся, як звичайно, на щось нового. А він бідняга узяв перед собою більше людей, аж забув бідачиско на слова сьв. Євангелія: „Не судіть да не судимі будете“, але з гори почав судити незалежних сьвящеників і Серафима, тай називати їх неукими, мотиками і т. д. А себе виславляв аж по під небеса, який то він учений, і що кінчив богословіє в Галиччї, і що лише він правдивий та справедливий. (Дня 16 липня роздавав свої дукумента з підписаним сьвідком Т. С. що так). Отож ми на се відповідаємо о. Сичинському, що і Фарисеї були также учені і законні, а на Христа брехали, аж поки

на кресті его узріли. А що до вашої правдивости, то ми признаем, що ви правдиві із многих причин. 1) Кінчилисьте богословіє, то значить умієте, а хоч не виповняєте, то се ніч, досить у вас „уміти“. 2) Уважаем і на се, що ви руко-положені на синодального попа, у котрих головою церкви єсть Синод. 3) Після ваших слів ми уважаємо, що ви якимсь великим чудом прийшли на сей сьвіт, що ви могли у кількох повітах разом уродити ся, а і бути під юрисдикцією двох єпископів, бо коли треба сказати, що з під Тихона то так говорите, а коли межі Буковинцями, то ви вже під юрисдикцією иншого єпископа, се єсть черновецького з Буковини; а то значить, котрого коли вам треба, то ви его вже маєте. 4) Те що ви обвішені ордерами заслуги (здаєсь те, що французкий єп. не ховів висьвятити вас на кацлана, се ваша заслуга), і много инших примірів мож навести, котріби справдили вашу правдивість, а разом і могутість. Тепер сьміло можемо сказати: радуй ся канадійська Русе, бо не лише Сполучені Держави можуть похвалити ся своїм подвижником о. Обушкевичом, бо вже і ми маем такого, а може ще і ліпшого. Ми думаем, що з вас о. С. щось буде, хоч колись, бо ви нівроку послухаете хоч би і кого небудь. На пр. послухав о. С. розказу одного чоловіка (котрий вже 7 літ одні коні тримає, а в часі 3-ох літ вже три рази свій обряд змінив і надіємось, що еще і четвертий раз змінить свою віру на живітську, бо після науки „Тальмуда“, ему бизнес поліпшив би ся) і не поминає царя при вході з честними дарами, від котрого тільки гроший побирає. Тож думаем, що о. С. зволить приймати від нас не розказ, а лише добру раду, яко від людей, котрі вже 6--7 літ в Америці, а порада ся ему придасть, як придасть ся і кождому грїнорови, котрий на початках не знає, як після тутешних обставин застосуватись. Порада від нас ось така: Не входіть в союз з людьми підозрілого характеру, бо в противнім разі і вас якийсь би назвали, а по другім, може за пів року сприкрити ся їм з вами, як іно не схочете нічого давати, бо у них лише той добрий, що дає, а скоро нема цента, тай нема отче наш. А ви, думаем, не маєте на тільки, щоб ви вічно могли давати. Говорилисьте бувши в Гімлі, що шлюб і крещеніє инших попів єсть неважне. Чому? Хибя ви отчєнчу, якийсь ліпший практичний спосіб крещенія і вінчання винайшли, то поставте ся о патент свого винаходу. Що до крещеня, то дитину і сто разів крестіть, тож ова не скаже: впустіть, а Бога если не боїтесь за зневажене сьв. Тайн Хр., то щож вам се

зашкодять, от аби гроші. Що до вінчання, то если ваш шлюб важнійший, як котрого небудь сьвященика, і если хочете се доказати, що шлюб иншого по па зовсім неважний, то звінчайте з иншою, та по кажіть сьвітови свою могутість і правдивість.

А і то няч, можете і дальше називати неукими, мотиками людей, котрих лично не знаєте, за се „честь“ вам, а ваше імя повинно бути звістне цілому сьвітови, бо щиро заховуете слова сьв. Євангелія, не судіть да несудимі будете; а вас повинні учені прилучити до найславніших філософів, бо ви перші розвязали се питане, над котрим учені тільки думали, а не могли зізнати, „що чоловік повстає з мотики“. Говорите, що Серафим повисьвячував мотиків на попів, а ми сего не можемо ніяк поняти. Чи то Серафим зробив „чудо „з мотики попа“, се єсть з річи особу, чи се може балакайина нещасного чоловіка в горячці, хоруочого на яку недугу мозгову.

А если забулисьте грамотику, яка учить ріжню цю межі річею а особобо, то запитайте ся того, що слухаете его розказу (про молитву за царя), можеб вас научив. Ви говорили тут в Гімлі, що ходилисьте до Серафима з якимсь письмом з Синоду, щоб підисав ся і взялисьте з собою двох сьвідків, то хибя тому, що ви віруете в тое, що Серафим може зробити з мотики попа, а ви яко піп боялись, щоб з вас не зробив мотику... А може і зробив тогди, як вас вигнав з своєї буди? Ми би раді знати і тому вас просимо, еслисьте справді мотика, то прийдіть до нас аж на середину кольонії, щоб і ми подивили ся, яка мотика з вас і увірили вашим словам, що Серафимці з мотиків. Ось тільки поради від нас тимчасом вистарчить. А ви самі застосуйтесь після слів сьв. Євангелія: Аще кто соблазнитъ единого от малых верующих во мня у несть му да обісит жорнов осельскій на виі его і потонет в пучині морстїй.

Ага, правда, дай вам Боже здоровля, що дастьє шлюби тим, що вінчали їх Серафимці, а коли приїдете сюда, то приведіть кільканайцять відданиць для них, а ви вже знаєте яких тут треба, то дастьє зараз на ново шлюби з ними, а тих перших забирайте до Вінниці на маркет; а не обавляйте ся, бо другі вас випереджують, а одну пару вже перелатали, а далі ви не дістанете ніч до латаня.

Видко, що ті Серафимці нас дурили, казали, що одну мусить тримати аж до смерті; видко, що они неучені і не знають, аж ви нам правду розказали, бо що рік, то сьвіжа жінка, то єсть добре. А вида-

те, що учені. то учені і добре знають.

Юрко Бабицкий,
Микола Джус.

И такъ буває.

Въ старомъ краю господарь
Всѣ тѣмъ працюють,
Водѣ досвѣта ажъ до ночи
Каждый день гарують.

Ще на дворѣ не свитає
Вже иде орати,
Неразъ прийдуть такі жива:
Нема що збирати.

А коли надійде весна
Нема що сѣяти,
Бере мѣшокъ подъ пазуху
Иде боргувати.

Приходить газда до жиды:
„Що нове чувати?“ —

„Ой просивбымъ пана Лейбу
Збѣжа зборгувати.“

Жиды не тра и просити,
Газдовы зборгує,
Бо нѣмъ газда то заплатитъ,
Въ двоє прирахує.

А сани газда на свой часъ
Нема чимъ платити,
Бересь панъ Лейба у мѣсто
Мужика скаржити.

Секвеструє мужикови
Остатню корову,
Жінка зъ дѣтьми дома плачуть,
Хочъ вымрай зъ голоду.

И подумавъ собѣ мужикъ:
Бѣднѣжъ мое горе,
Иде грошей позичити,
Збираєсь за море.

„Прашай же ты жінко моя
И вы дробный дѣти,
Може больше мы зъ собою
Не будемъ видѣтись.“

„Прашай и ты хатинонько,
Въ котрой я родивъ ся,
Тутки-жъ выросъ и бѣдую,
Тутъ и оженивъ ся.“

И пустивъ ся въ Америку
За долбью шукати,
Щобы своимъ дробнымъ дѣтямъ
Що небудь придбати.

Скоро лише сѣвъ на шифу
Ставъ вонъ такъ благодати:
„Всѣ святі и Матко Божа
Не дай загигати.“

Якъ ударили балваны
Мовъ тї гарматы,
Вже будемо мы тутъ разомъ
Усѣ загигати.

Приплывъ же вонъ въ Америку,
Ставъ думку думати:
Щожъ я бѣдный въ чужомъ краю
Тутъ буду дѣлати?

Нѣ пѣназей, нѣ работы,
Крава жадного,
Въ краю жінка, дѣти голі,
Ще и дѣвгу много.

И зачавъ вонъ поволенымъ
Роботы шукати,
И дѣставъ вонъ подъ землю
Мулѣмъ „трайбрувати“.

И працює день при днѣви,
Муломъ поганяє,
Его жінка въ старомъ краю
Зъ хлопцями гуляє.

Довѣдавъ ся въ Америцѣ
Якъ жінка газдує,
Бере панѣрь и за перо —
Жінцѣ водписує:

„Я у майнахъ тяжко роблю,
Каждый день працюю,
А ты собѣ въ старомъ краю
Зъ хлопцями танцюєшь?“

„Я збираюсь вже до краю,
Тай ти пригадаю,
А и той „випись“ зъ собовъ беру,
Що на муза маю.

Прихавъ вже на подворѣ,
Фіакромъ привѣзъ ся,
Вже шѣсть рокѣвъ якъ зъ родиновъ
Свойовъ не видѣвъ ся.

Входитъ скоренько до хаты,
Окомъ споглядає,
Жінка его въ лѣжку лежить,
Дитину плає.

„А щожъ жінко дорогая,
Якъ ся газдувало? —
Я лишь двоє дѣтей лишивъ,
Де са трете взяло?“

Иде мужикъ до куферка,
Борбачъ вытягасъ,
Що на музі не поторгавъ
Тепер уживасъ...

Т. Дубець.

*) whip - батѣвъ, нагай.

Де Єсть

Одинока Руска Книгарня

въ Америцѣ

се повиненъ знати кождый Русинъ, котрый умѣ читати. Въ нашой Книгарнѣ находятъ ся всякій рускій книжки, а именно:

молитвенники, пѣснословцѣ, изборники, псалтырь, бібліи, житя святихъ, катехизмы, коляды, букварѣ, провѣдники, читанки, повѣсти, спѣванники, назочки, штуки театральні и другі поучаючі и забавні книжки.

Хто не дѣставъ ще цѣнника нехай напаше до Книгарнѣ. Грошѣ посылайте въ рѣджистрованомъ листѣ або черезъ почтовый або експресовый моні-ордеръ. Грошѣ канадійскими марками, або сѣбными грѣшми, не принимаємо. Почту оплачуємо самі. Безъ грошей не посылаємо книжокъ нікому. — Просимо выписувати докладно адресу, щобы себе и насъ не наразувати на непотрѣбній страты.

Адреса:

Ruska Knyharnia,
Box 128, Scranton, Pa.

Та сама Книгарня выдала нову книжку п. з.

„ЖИТЕ ИСУСА ХРИСТА“

котра має 300 сторѣнь друку и 75 прекрасныхъ образковъ зъ житя Исуса Христа водѣ Его Уродження ажъ до Вознесенія.

Книжка та е друкована на гарномъ паперѣ, оправа е мѣдна, въ червономъ полотнѣ, зъ золотыми вытисками.

Если посылаете крайнамъ до Старого краю який дарунокъ, то найліпше пошлѣть ту книжку.

Многі люде, котрі уже купили ту книжку, выражають ся о нѣй якъ наилучше.

Якъ гарно высказують ся о сѣй книжцѣ Всч-шій Отцѣ Духовній, доказує слѣдуючій листъ:

„За десятну літ мого побуту на Ам. Руси, мені не придарило ся бачити так гарной книжки релігійного змісту, виданой по руски в Америці, як отся спора книга, що недавно вийшла накладом „Руской Книгарни“ в Скрентон. Па. — Спора книга 288 сторін великої 8-ки, образків, прекрасно виконаних аж 74, оправа гарна і тріпка, друк і папір хороші, мова чисто українська, виклад ясний і популярний, правопись літературна. — Та книга повинна бути власністю всіх Русинів в Америці, бо безперечно і своїм змістом і зверхоною формою на се вповні заслугоє.“

О. Нестор Дмитрів.

„Воскресене Лазаря“. — Се одевъ зъ 74 образковъ, який находятъ ся въ той книжцѣ

Цѣна сєи гарной книжки 1 дол. 50 цнт.

Агенты можуть мати гарный заробокъ.

Хто хоче взяти больше примѣрниковъ тои книжки на розпродаж нехай до насъ напише по услѣвію.

K 164

Зъ новыхъ книжокъ, котрі ще не буми замѣщені въ нашомъ цѣннику, маємо слѣдуючій:

ПѢСНОСЛОВЕЦЪ, збѣрь всякихъ церковныхъ пѣсень и колядъ, въ твердой, окрашеной, оправѣ. Сторѣнь 310. Цѣна 60 цнт.

ХРИСТОВЪ ЛИСТЪ, сторѣнь 80, цѣна лишень 25 цнт.

СМЪШНЕ.

ВЪ КОРЧМЪ.

— Якъ не стулашь за-
разъ ящикъ, то тобѣ галъ-
бою у голову кину.

— Кидай, кидай, але я
не буду потому платити
якъ трѣсно.

Мати: Степанку, що
тамъ шукаешь въ книж-
цѣ „Виховане дѣтий“?

Сынокъ: Дивлю ся, чи
мене добре виховують.

Збирайте грошѣ
на „Руску Бурсу“

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІАНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Его офісъ въ Scranton, Pa. а на 34 Lacka-
wanna Ave. Але до Скрантонъ приїжджає
тільки кожного понедѣлка и четверга відъ
години 6-ої до 8-ої ввечерѣ.

Всѣ справи американскій въ повѣстанъ
Дюверне и Ланована.

Хто має справу ґрунтову, або
хоче відобрати грошѣ або спадокъ
въ старомъ краю, най удасть ся до
адвоката Чупки, бо вінъ бувъ ад-
вокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракти, правий паперы и
ковномочія.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)СПЕЦІАЛІСТ
ОЛАНДОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДІТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.Жени при породі дивають
особливий опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. } Телефонъ
SHAMOKIN PA. Nr. 1673

Можете писати до насъ по руску, сло-
вѣнськы або польськы.

R. H. Morgan, 21 N. Main str.
Scranton, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ХОРОХЪ!

Если маєте яку небудь хо-
роту чи свѣжу, чи застарѣ-
лу, напишѣть о пораду до
старокраєвого антикаръ.

Вонъ вамъ прише медицину, котра
васъ напевно вилѣчить.

Маєте старокраєвий лікарства.

Адресуйте:

M. Potocki,

220 Broadway, Scranton, Pa.

КРАСВА РОБОТНЯ.

Вырабляю иконостасы, пре-
стои, кивоты, образы про-
цесійны, малюю и золочу.

Цѣны умірковані. 11-
F. Matyashow, 575 Stella Ave.,
Winnipeg, Man., Canada.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВИ?

CONDRA LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляю книжки всѣякого рода, хочъ
бы якъ розтрасенъ. Такожъ робить книж-
ки для братствъ, церковъ, бизнесменовъ
и т. д. За роботу гарантує.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВАРНЯ

TROMETTER'S

(Трометтеръ)

при Редискомъ дилъ въ Shamokin, Pa.

Сѣдани, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождомъ часѣ можна достати
такъ горячій якъ и зимній перекуски.

Потравы прилагодженъ на европей-
скій способъ, дуже смачно. Услуга
солідна. Окремій компати для родинъ.

Найлучшій вина, пива, лікеры, горѣлки
и всѣ можливі напитки. Цѣна дуже
мала.

ГАВРИЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE

Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Має завсѣгда на складѣ свѣже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочкахъ въ найлучшихъ броварѣвъ,
горѣлки и лікеры найвишнього гатунку.

Прити! заповняйте у свого!

SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a
three month's subscription and a copy of **Socialism**
and **Farmers**. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
50 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Австрійскій грошѣ

дуже станѣли!

Теперь найлѣпша пора поси-
лати грошѣ до краю.

Хто хоче скоро и без-
печно посылати грошѣ
своѣй родинѣ до Гали-
чины, Буковины, Угор-
щины або Росіи, нехай
пошле ихъ черезъ „Сво-
боду“.

По блисшій інформації пишѣть на адресъ:

Svoboda,

Box 353, Scranton, Pa.

Зовсѣмъ дармо

пошлемо кождому Русинowi книжокъ вартости 50
центѣвъ, если прише намъ на „Свободу“ не менше
якъ 2 долары найдалше до 1-го Новембра 1905 р.

Книжки выбирайте зъ тыхъ, що оголошенъ въ
числахъ „Свободы“ подъ заголовкомъ „Цѣкаві
книжки“.

Грошѣ высылайте чекомъ, почтовымъ або експре-
совымъ моніордеромъ на такіи адресъ:

SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Пам'ятайте, що „Свобода“ е найстарша руска ча-
сопись въ Америцѣ, и въ нѣй е больше що почитати,
якъ въ якій небудь другой тутешной руской газетѣ.

Если знаете людей, що ще не бачили нашой
„Свободы“ а хотѣлибъ собѣ еѣ записати, пошлѣть
намъ ихъ адресъ, а мы имъ вышлемо одно число на
показъ.

Що кажуть люде?

Trenton, N. J., сѣчень, 1905.

Слава Ісусу Христу!

Поважаний Пане Редакторъ!

Поперше желаю Вамъ щасливого та веселого Но-
вого Року. Нехай Вамъ Всевышній допомагає при
найлѣпшомъ здоровлю трудити ся дальше для нашихъ
Русинѣвъ. Такъ само складаю Вамъ сердечну подяку
за часопись „Свободу“, яку я одержувавъ черезъ цѣ-
лый 1904 рокъ. Най Вамъ Богъ помагає, щобысьте
доставали тысячами новыхъ предплатниковъ.

Зъ поважанемъ

Иванъ Паславскій.

Присилайте грошѣ сейчасъ.

Замовляти „Свободу“ можете кождого
часу, навить въ серединѣ року або мѣсяця.
Цѣна два долары рахуєсь не вѣдь Нового до Нового
року, але за 12 повныхъ мѣсяцѣвъ.

Друкарня „Свободы“

друкує

тикеты, паперы, коверты, книги, книжки, плякаты, циркуляръ
и взагалѣ всѣ работы друкарскі
старанно, тано и на часъ.

Братскій опѣкуны хорохъ повинни мати книжки для
записованія коли хто захорувавъ, на яку слабѣсть и т. д.

Адресъ:

„SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

Торговый Дѣмъ

„АЛЕКСАНДЕРЪ РАПАПОРТЪ“

Затверджена російскимъ Урядомъ

Пароплавна Контора въ Одесѣ, въ Росіи
Продає Шифарты

на найлѣпшій и найшвидшій пароплавы
до всѣхъ мѣстъ Сполученыхъ Державъ и Канады.

Люде, що живуть въ Америцѣ а хотѣли бы спровадити свою
рѣдину изъ Росіи до Спол. Державъ або Канады най пишуть
на адресъ:

Одесса, Екатерининская д. № 85

A. Rapoport,

Odessa, Ekaterinenstrasse, 85, Russia.

Фарми! Фарми! Фарми!

Щасливий независимий чоловік, над котримъ нема „баса“. Хто се? Се
фармер! Одна лиш фарма обезпечує чоловікови певну будучність.
Сотни краянѣв купили в насъ фарми сего року і чують ся щасливими,
бо не грозить їмъ каліцтво або смерть. Прийдіть і Ви до насъ а помо-
жемо Вамъ стати самостійними. Купіть собі фарму. Голосіть ся до:
John Jelinek, 1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Посылайте грошѣ

черезъ Рускій Народный Дѣмъ

и черезъ нашихъ агентовъ

Мы послали вже сотки тысячь доларѣвъ до краю,
а ще нѣкому не пропавъ анѣ оденъ центъ.

Посылка грошей черезъ Р. Н. Дѣмъ найтанша и найбезпечнѣ-
ша. Мы даємо знати до краю, хто имъ посылаетъ грошѣ и коли ма-
ють ити на почту, а кождому кустумерови въ Америцѣ посылаетъ
правдиву посвѣдку изъ краю, що грошѣ відобрані. Сего не робить
нѣяка друга компанія. Они посилають не правдивий красиві, а свои
американскій посвѣдки и тымъ дурять нашъ народъ, присылаючи
посвѣдки, коли те грошѣ не доручені. Другі компанія не поведо-
мляють у краю, вѣдки прійшли грошѣ и зъ того неразъ выходять
баламута, що грошѣ виплатять кому другому, або цѣлкомъ не вы-
платять.

Р. Н. Дѣмъ се руска народна вистигуція. Кождый зароблений
центъ выйде на пожитокъ цѣлого руского народу.

Цѣна, нольно бере Р. Н. Дѣмъ за австрійскій грошѣ,
если хто посылаетъ просто до насъ:

За	5 коронъ	1 дол.	17 цнт.	За	170 коронъ	34 дол.	88 цнт.
"	10	"	2	"	180	"	36
"	20	"	4	"	190	"	38
"	30	"	6	"	200	"	41
"	40	"	8	"	300	"	61
"	50	"	10	"	400	"	81
"	60	"	12	"	500	"	102
"	70	"	14	"	600	"	122
"	80	"	16	"	700	"	143
"	90	"	18	"	800	"	163
"	100	"	20	"	900	"	184
"	110	"	22	"	1000	"	204
"	120	"	24	"	2000	"	409
"	130	"	26	"	3000	"	614
"	140	"	28	"	4000	"	816
"	150	"	30	"	5000	"	1021
"	160	"	32	"		"	00

Агентамъ належить ся кромѣ того за почту и папѣръ.

Чеки або моні-ордеры прошу выписувати на имя касієра Р. Н.
Дому, а то: A. Sharshon, Shamokin, Pa. а той моні-ордеръ
або чекъ посылайте листомъ на адресъ:

Rev. N. Strutynsky, Box 375, Olyphant, Pa.

Въ листѣ пишѣть выразно, до кого має ся послати грошѣ,
якъ называє ся село и яка тамъ почта.

Скоро листъ дойде до насъ, мы варазъ дамо вамъ знати пост-
карткою.

Наші агенты мають наш руско-англійскій друку.

Де нема нашого посередника, посылайте грошѣ просто до Р.
Н. Дому, якъ сказано выше.

39—

Coffee
Quality

ЯКОСТЬ НАВЫ.

Запахъ вѣбужуючий апетитъ и другі прикметы
найдоросшихъ кавъ можна одержати на-
вить зъ таншой кавы додаючи до неѣ

ПРАВДИВУ КАВОВУ ДОМѢШКУ ФРАНКА.

Робить тану каву лѣпшою — а добру каву таншою.

Не лишъ полѣпшає запахъ кавы, але такожъ усторонює лихъ сѣ наслідки
Робить каву здоровымъ напиткомъ для кождого.
Майже чверть столѣтїя уживають Цикорію Франка
найлѣпшій кухарѣ въ краю, а теперь ужите еѣ дуже
скоро ширити ся по Америцѣ. Если нѣколи не ви-
валисье цикоріи спробуйте Правдиву Франка, а
переконаете ся, що кава буде найлѣпшою, яку ви
колинебудь пили. Жадайте въ свого гресерника
Цикорію Франка и глядѣть щобъ бувъ обрѣзокъ
мѣлики на пачѣ. Е се нашъ торговый знакъ, если
побачите его, значить, що дѣстались правд. цикорію.
HEINRICH FRANCK SOHNE & CO. американська філія
въ FLUSHING, N. Y.

Оденъ зъ наибольшихъ
броварѣвъ въ
Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СѢВЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишъ разъ по-
коштує сего пива, то
иншого вже не хоче
пити.

Голова вѣдь него
нѣколи не болять,
бо есть здоровье и по-
живне.

НЕ ТРѢБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Руский Словарь

(380 сторін)

39 42

Найбільший чисто руский підручник, коли небудь
виданий в Европі або Америці.

Книжка містить в собі повний руско-англійскій і
англійско-руский вокабуляри, розговори, грамматику і т. н.;
все спеціально приурочене до потреб сего краю.

Висилаєсь по одержанню \$1.50. — Адресъ:
Canada Northwest Publ. Co. P. O. Box 82, Winnipeg, Can.
Видавці „Канадискіого Фармера“.

НА ЖОЛУДОН, НА ГРУДИ, НА ПЕЧІНКУ.

Dr-a Jean Sirrom,

задля того, що споміг многим людям своїми трема средствами,
зовуть часто

Домашним Лікарем.

Заощадите гроші, если спробуєте его ліки, а коли разъ спробуєте,
будете раді, бо вамъ помогутъ. Ріжні доктори і шпиталі хвалять
его ліки.

Дра JEAN SIRROM іспититель Жолудна е певнимъ лікомъ на Дис-
пепсію, Нестравність, Хропчине Розвильнене, Біль Голови, Загальне
Ослаблене і другі Хороби Жолудка спричинені негочістістю або пере-
ладованемъ.

Дра JEAN SIRROM іспититель Легкихъ гарантує вилѣчити Слабі
Груды, Гей-Фівер, Бронхитисъ, Сухоти або яку небудь другу Грудну Сла-
бість. Се певний лік на Простуду, Кашель і т. п.

Дра JEAN SIRROM іспититель Печіники вилѣчить певно найгірше
Хропчине Затверджене, Хороби Печіники, Жовчи і т. п. Вилѣчить всѣ
хвороби походѣчі а Невдурової Печіники.

Ціна за флашну 1 доларя, або шість флашокъ за 5 доларів. Мож-
нає замовити по дві флашки а кождого ліку або якъ небудь схочете
а ціна за 6 флашокъ все буде 5 дол. По отриманню грошей експресови-
мъ або почтесимъ моні-ордеромъ пошлемо ліки на яку небудь адресу.
Наш підпис випалений на корку кождої флашки. Сли такого підпису
нема — ліки підроблені.

Morris Forst & Co., Pittsburg, Pa.

Продавці в Сполученихъ Державахъ і Канаді.